

RAUDONOJI ARMİJA PERSIKĖLĖ PER DUBYSĄ

KETURIOS VOKIEČIŲ TANKŲ DIVIZIJOS PUOLA AMERIKOS KARO JĖGAS

Vokiečiai jau evakuoja administracijos centrus iš Paryžiaus, sako prancuzai

VYR. ŠTABAS, rugp. 7 d. — Keturių vokiečių šarvuotų divizijų šiandien pradėjo pulsti pirmyn žygiuojančias J.A. Valstybių karo jėgas tarp Mortain ir Sourdeval miestelių, paskelbė štabas. Atrodo, kad vokiečiai nori perkirsti Normanriją ir Bretaniją esančias sąjungininkų jėgas.

Vokiečiai pradėjo puolimą šiandien rytė, Cherenes le Rousse srityje nacių pavyko pasistumti pirmyn net tris mylias. Tai yra pats stipriausias vokiečių puolimas nuo invazijos pradžios.

Amerikos karo vadovybė nemano, kad vokiečiai pajęs toli pasistumti. Jeigu jie bandys į amerikiečių užimtas teritorijas, tai bus sunaikinti nacių šarvučiai. Paskutiniu metu vokiečiai labai saugo savo tankus, nes jų atsargos ne labai didelės.

Šios dienos kovose labai aktyviai dalyvavo Amerikos ir britų lakunai.

Vokiečiams taip pat pavyko pasistumti pirmyn Juvigny ruože, ir išmūsti amerikiečius iš Mortain miestelio. Amerikos karo jėgos pasitraukė iš Mortain, bet įsitvirtino jo apylinkėse.

BONIN SALOSE AMERIKOS KARO JĖGOS NUSKANDINO 5 JAPONŲ DESTROJERIUS

Japonai skelbia, kad J.V. lėktuvai jau bombardavo Filipinų salų karo centrus

PEARL HARBOR, rugp. 7 d. — Praeitą ketvirtadienį ir penktadienį Amerikos karo jėgos puolė japonų karo centrus Bonin salose, šiandien paskelbė adm. Nimitz.

Kovų metu visiškai išnaikintas vienas miestas Chichi Jima saloje, o juroj nuskandinti arba sužeisti 41 priešo laivai.

Japonų radijas jau vakar paskelbė, kad J. V. karo jėgos puolė Bonin ir Kagan salas, japonai laukia naujos invazijos.

Nukentėjo vienas japonų kreiseris

Bonin salose amerikiečiai užtikto didelį japonų kanvojų, kuris vežė sustiprinimus ir salas. Amerikiečiams pavyko nuskandinti penkis japonų destrojerius, penkis kareivių transporto laivus, vieną tankerį, du mažesnius laivus ir kelias baržas.

Tuo pačiu metu sunkiai sužeistas vienas priešo kreiseris ir penki mažesni laivai. Be to, kovos metu sužeista dar 30 įvairaus dydžio laivų.

Guam saloj baigia naikinti priešą

Guam saloje amerikiečiai okupavo du kaimus ir baigia naikinti pakraštinių suvartų priešą, paskelbė adm. Nimitz.

Amerikos aviacija jau naudoja Orote pusiasalyje buvusį aerodromą, kuriame priešas paliko 76 sudaužytus lėktuvus.

tain, bet įsitvirtino jo apylinkėse.

Vokiečiai buvo nusistatę pasiekti Avranches, bet Amerikos šarvučiai jau pastoję nacių kelią. J.Valstybių aviacija be pertraukos sprogdina frontą atšliaužiusius vokiečių tankus.

Kituose Prancūzijos frontuose sąjungininkai stumiasi pirmyn. Fronto linijos dabar prasišė iki 80 mylių, o vokiečiai puola tikėtai siaurame ruože. Britų karo jėgos puolė priešą Orne upės pakraščiuose ir įvairiems stiprių kyla.

Tuo pačiu metu amerikiečiai išmūšė vokiečius iš Vire miestelio, kur jie turėjo labai stiprias pozicijas. Amerikiečiai likvidavo vokiečių pasipriešinimo centrus Briue miestelyje ir puola nacių St. Malo ir Bresto uostuose.

Iš Prancūzijos ateinančios žinios sako, kad vokiečiai jau iškėlė Prancūzijos administracijos įstaigas iš Paryžiaus ir Nancy. Vokiečiai nori, kad Vichy valdžios centras būtų perkeltas į saugesnę vietą. Naciai mano, kad amerikiečiai gali išmesti paraišutinių divizijų, kuri su kovotojų pagalba galėtų okupuoti Vichy.

Saloje gyvenę civiliai lenda iš olių ir skuba amerikiečių pusėn, kad nenukentėtų susirėmimų metu.

Japonai praneša apie užpuolimą

NEW YORK, N. Y., rugp. 7 d. — Tokijo radijas vakar paskelbė apie Amerikos karo jėgų užpuolimą ant Bonin salų, bet pridėjo, jog padaryti labai maži nuostoliai.

Priešas giriąsi, kad jam pavykė numušti 41 Amerikos lėktuvą ir sunkiai sužeisti vieną kreiserį.

Jis pasakoja, kad japonų karo jėgos pajėgusios atmušti amerikiečius.

J.V. lakunai bom- bardavo Davao

NEW YORK, N. Y., rugp. 7 d. — Du Amerikos karo lėktuvai šiandien atskrido į Filipinų salas, paskelbė Tokijo radijas.

Lakunai išmetė tris bombas, kurios nepadarė jokių nuostolių, nes įkrito į vandenį, tvirtina japonai.

Antrame pranešime Tokijo radijas jau pasakoja, kad priešas norėjo įsiveržti į Davao iš oro. Vienas lėktuvas atskrido pirmą valandą nakties ir nuplė 3 bombas, o kitas atskri-

Prancuzai sutinka J. V. Kareivius

Prancuzai Rennes mieste pasitinka amerikiečius su didžiausiu entuziazmu. Rennes, kurį amerikiečiai užėmė, priskaito 90,000 gyventojų.

do už valandos. Sąjungininkai nieko nepaskelbė apie Davao bombardavimą.

Vokiečiai atsiėmė Jelgavą

LONDONAS, rugp. 7 d. — Vokiečių kariuomenės štabas šiandien pakartojo, kad jų kariuomenė išvijo rusus iš Jelgavos ir atsiėmė šį svarbų susisiekimo centrą.

Vokiečiai taip pat tvirtina, kad Varšuvos srityje jiems pavyko išnaikinti ištisą sovietų tankų korpusą. Rusų tankai įvažiojo į nacių paruoštas pozicijas, kovos ten ėjo kelias dienas.

Pačioje Varšuvoje lenkų kovotojams pavyko atimti kelis namus iš vokiečių. Lenkai laukia artėjančios sovietų armijos, nes jiems truksta šovinių ir maisto, bet rusai dar toli nuo miesto.

Atėmė svarbų žibalo centrą

MASKVA, Rusija, rugp. 7 d. — Sovietų karo jėgos atėmė iš vokiečių Drohobycz, labai svarbų žibalo pramonės centrą Lenkijoje, šiandien paskelbė sovietų štabas.

Iš rusų rankas pateko ir stipri tvirtovė, kuri saugojo kelius į Čekoslovakiją.

Sovietų karo jėgos sudavė nacių labai smarkų smugį Krokuvos fronto ruože, kur rusams pavyko okupuoti Goryslavice miestelį. Rusai persikėlė per vandeningą San upę.

Sunaikino 88 vo- kiečių tankus

VYR. ŠTABAS, rugp. 7 d. — Amerikos karo jėgos ir aviacija šiandien sunaikino 88 vokiečių tankus, kurie bandė pralaužti frontą Avranches kryptimi.

Vokiečiai puolė penkių mylių ruože, tuo tarpu kituose frontuose amerikiečiai stumiasi pirmyn.

Šiandien vakare Amerikos karo jėgos vėl išmūšė nacių iš Mortain miestelio.

MASKVOS SPAUDA ŠMEIZIA PRIEŠ VOKIEČIUS KOVOJANČIUS LENKUS

Stalinas paprašė atidėti Washingtono pasitarimus visai savaitei

MASKVA, Rusija, rugp. 7 d. — Raudonosios Armijos laikraštis "Raudonoji žvaigždė" šiandien patalpino straipsnį, kuriame labai aštriai kritikuoja jėmą prieš vokiečius kovojančius lenkus.

Rusai tvirtina, kad vadina lenkų "Krajoje Armija" dažnai bendradarbiauja su vokiečiais. Jie dažnai užpuola vadinamą "Liaudies armiją", žydu, komunistus ir partizanus.

Jie priešina ir puola kiekvieną, kas nepitaria Pilsudskio ideologijai, tvirtina rusai.

Spauda kenkia susitarimams

Dabartiniu metu spaudoje pasirodę panašūs straipsniai smarkiai kenkia premjero Mikolajczyko vedamiems pasitarimams.

Atrodo, sako korespondentai, kad atvykusiems lenkų valdžios atstovams liepta susitarti su Tautinių Lenkų Išlaisvinimo Komitetu, kad paskiau galėtų tartis su Maskvoje buvusiu Wasilewskio komitetu.

Į Mikolajczyko pasitarimus privalo atvažiuoti "lenkų valdžios" atstovai iš Chelmo.

Rusai nepasiruošę taikos pasitarimams

WASHINGTON, D. C., rugp. 7 d. — J.A.Valstybių, britų ir sovietų Rusijos atstovų pasitarimai atidėti visai savaitei, pareiškė Ed. Stettinius.

Pasitarimai turėjo prasidėti rugpjūčio 14 dieną, bet dabar prasidės tik rugpjūčio 21 dieną.

Sovietų valdžia pranešė, kad

Giedras, vėsenis.
Saulė teka — 5:50; leidžiasi — 8:02.

GEN. ČERNIACHOVSKIO ARMIJOS BANDO PASIEKTI KLAIPĖDĄ IR TILŽĘ

Rusai okupavo Kalniškę, Zapyškį, Sutkus, Butkiškes, Lebedžius, Barzdus

MASKVA, Rusija, rugp. 7 d. — Gen. Černiachovskio vadovaujamos sovietų divizijos šiandien jau persikėlė per Dubysą ir vėžiasi Baltijos jūros pakraštį, paskelbė sovietų štabas. Virbalo sritin rusai sutraukė gana daug kariuomenės, kuri taip pat pradėjo puolimą. Sovietų karo vadovybė yra pasiryžusi pasiekti Klaipėdą ir Tilžę, kad visiškai perkirstų nacių kelią į Vokietiją.

Siaurinėje Lietuvos dalyje dar yra daug vokiečių, kurie ne tik priešina, bet tikisi pasitraukti į Vokietiją. Prie Lietuvos esančių vokiečių rengiasi prisijungti Latvijoje ir Estijoje pasilikusios nacių divizijos.

Be vakar jau minėtų Stoškų, Jurgabudžio, Ilguvos ir Seme-niškių, Raudonoji armija dar okupavo Kriukų kaimą, kuris priklauso prie Paežerėlių valsčiaus, Šakių apskrities.

Kitos sovietų divizijos užėmė Butkiškes, kurios randasi Čekiškės valsčiuje ir priklauso prie Kauno apskrities. Raseinių apskrityje rusai pasiekė Didžiųjų kaimą, kuris randasi Girkalnio valsčiuje.

O Lietuvos rytuose sovietų armija okupavo Kalniškę, kurios randasi Krinčino valsčiuje, Biržų-Pasvalio apskrityje.

Kauno apylinkėse eina kovos

Kauno šiaurėje užvakar ėjo gana smarkios kovos. Išmūstas priešas bandė įsistiprinti naujose pozicijose, bet sovietų armija neleido vokiečiams pasidaryti naujų apkasų.

Rusams pavyko pasiekti Dubysą labai plačiame fronte ruože. Sovietų armija okupavo Šilavos miestelį ir visą valsčių, kuris priklauso prie Raseinių apskrities.

Iš rusų rankas jau pateko ir žaiginys su Betygala, su visais šio valsčiaus kaimais.

Toliau į vakarus sovietų kariuomenė okupavo Paliepius, Voginius ir Eirigalą, kuri randasi Kėdainių apskrityje.

Okupavo Čekiškes ir Vilkių

Prie paties Kauno sovietų karo jėgos okupavo Čekiškę ir Vilkių, paėmė ir šių valsčių kaimelius.

Čekiškės srityje vyko kovos, kurių metu sumuštas ištisas tukstantis vokiečių. Rusų kariuomenė įmaršavo į Lekečius, ir Naujasėdžius. Kauno apylinkės kovose vokiečiai neteko 20 kanuolių, rusai sunaikino 15 priešo tankų ir 40 kulkosvaidžių. Rusams pavyko paimti nelaisvėn 150 vokiečių kareivių.

Departamentas negavo jokio britų rašto šiuo reikalu, sako Stettinius.

— Amerikos lakunai išgriovė vokiečių aviacijos dirbtuves Rahmel mieste ir nusišleido Rusijos aerodromuose.

— Vien tikai Bretanijos pusiasalyje amerikiečiai paėmė nelaisvėn 13,300 vokiečių, 3,400 vokiečių neteko gyvybės.

— Londone vokiečių robotas nutrenkė nuo penkto aukšto pagarsėjusį laikraštinių Harold Laski, bet jo visai nesužeidė. Laski nusišleido su lova.

— Rytprusiuose geštapo agentai areštavo visą eilę vokiečių kariškių, kurie ėjo atsakomąsias pareigas karo administracijoje.

Kovos eina ir Panevėžio srityje

Visą laiką sovietų armija kovoja ir Panevėžio apskrityje, kur dar yra užsilikusios vokiečių.

Vakar sovietų karo jėgos okupavo Palabius, kurie priklauso prie Naujamiesčio valsčiaus, Panevėžio apskrities.

Krasnopolis, kuris randasi Panotėrys valsčiuje, taip jau rusų rankose.

Aplinkui Mariampolę tebeina kovos

Mariampolės apylinkėje užvakar vokiečiai išmūsti iš Patilčių, Šipliškių ir Remeikinės.

Kalvarijos valsčiuje užvakar vokiečiai išvyti iš Eglebalių kaimo, Jurgežerių kaimo ir Trakėnų. Sovietų karo jėgos atėmė iš vokiečių Trakiškių ir Kalotnikų geležinkelio stotis.

I Mariampolės apylinkėse atvyko žymūs sustiprinimai, kurie siunčiami į Virbalio ir Kybartų frontą.

Suomijoje sudaryta nauja valdžia

STOCKHOLM, Švedija, rugp. 7 d. — Šiandien sudaryta nauja Suomijos valdžia, kuri dėsi pastangas susitarti su sovietų Rusija.

Manoma, kad suomių atstovai dar šią savaitę pasimatys su Rusijos atstovais.

Vyrauja įsitikinimas, kad dar šį mėnesį suomiams pavyks susitarti su Maskvos valdžia.

— Keturių valstybių policija nepajėgia surasti Mauricio Hochschild, kurį praeitą savaitę septyni asmenys pagrobė Bolivijos sostinėje.

— Franz von Papen jau atvyko į Bulgariją, paskelbė vokiečių radijas.

— Kiniečių karo jėgos smarkiai puola japonus Tengchung mieste.

Vėliausios Naujienos

— Vakare paskelbtas sovietų štabo pranešimas sako, kad rusai jau pasiekė Šaukėnus, pirmą Tauragės apskrities miestelį.

— Latvijoje sovietų karo jėgos pasiekė Liepoją.

— Mortain srityje Amerikos ir britų karo jėgos vakar sunaikino 135 vokiečių tankus. Naciai bandė perkirsti susisiekimo linijas iš Normandijos į Bretaniją.

— Vokiečių karo jėgos jau traukiasi nuo ispanų sienos, praneša ispanai.

— Guam saloj amerikiečiai jau kontroliuoja devynis trečdalius salos. Karo vadovybė praneša, kad salos kovų metu gyvybės neteko pulk. Douglas McNair. Praeitą savaitę jo tėvas žuvo Normandijoje.

— Antti Hackzell, suomių konservatyvių partijos atstovas, sudarė naują kabinetą. Savo laiku jis buvo ministru Maskvoje.

Vertė K. Čepukas

CRETE IR KATINA

Rašo G. Carausa

Crete yra Graikijos sala, kurią užėmė vokiečiai. Campana kaimas nedidelis. Apie trys ar keturios dešimtys trobesių, plokščiais stogais — tokiais, kokių dauguma yra Graikijos namų stogų. Tik vienas didelis muros trobesis tai piliis, kuri stovi tarp kaimo ir kalnų.

Vokiečių kapitonas Eric Barmeister nedalyvavo Crete užėmimo. Tuo laiku jis buvo ligoninėje Berlyne ir gydė savo sužeistą koją. Jo koja buvo persauta Rusijos užfrontėje. Sužeidė jį partizanai, kovoję senais, surūdijusiais šautuvais.

Po ilgo gydymo Barmeisterio koja pasveikė, bet kapitonas pasiliko raišas visam amžiui. Barmeister pirmiau vadovavo vokiečių komandai Francuzijoje, Belgijoje ir prie Dunkirko. Kaip patyręs karininkas, bet dabar jau šlubas, jis buvo atsiųstas į Crete salą, kai jau ji buvo užimta, komanduoti naujų patrolius, kovojusių su graikais partizanais ir užsilikusiais australiečiais. Iki šiol Campana apylinkė tvarkė italų garnizonas.

Tačiau nuo šios dienos italai kreiviai vaikšto gatvėmis atsimaukę savo kepurės ant pakaušio arba ant namų sienelių, sėdi, arba lošia "botcho", susidėję kur tuščiose vietose, pasidėję ginklus ir draugauja su graikais. Jų vadas, kapitonas Rudolfo Venuti, apie 24 metų senumo, aukšto ūgio, kaip italas, tai peraukšto ūgio, tamsaus veido, juodais plaukais, minkštomis, švelniomis rankomis, išmilkintomis kaip smuikininko. Jis ir buvo smuikininkas.

Vokiečių kapitonas Barmeister apsigyveno pily, iš kurios matėsi visas Campana kaimas. Kapitonas Eric Barmeister pasikvietė pas save italų kapitoną Rudolfo Venuti.

Kapitane, tamstos kariai draugauja su priešais. Yra draudžiama taip daryti — Barmeister išmetinėjo kapitonui Venuti.

Kapitonas Venuti su šypsena atsakė: "Čia karo nebėra! Graikai yra draugiški, jie nepuola mūsų, gi mums nėra prasmės pulsi juos."

Hm — kapitonas Barmeister melė rustų žvilgsnį kapitonui Venuti linkui. — Ar iškreitė vietinių gyventojų namus? — paklausė Barmeister.

Taip, padarė kratas ir atėmė iš jų visą vėną.

— O šautuvus ar atėmė?

Šautuvus jie patys žadėjo atnešti: jie jau atnešė dešimt ilgų šautuvų ir tris revolverius. Jie ne nebando mano karių pulsi — paaiškino italas kapitonas.

Tur but tamstos kariai yra labai galingi, kad graikai bijo

juos pulsi — pastebėjo nacių kapitonas.

Kapitonas Venuti, su šypsena žiūrėdamas į Barmeisterį, atsakė:

Taip, labai galingi. Jie yra Etiopijos veteranai. Mes kratas galime daryti ar nedaryti, o tamstos įsakymų aš neimsiu. Tamsta nesi aukštesnis už mane, kad aš turėjau tamstos įsakymų klausyti.

Lauk iš čia! — sušuko Barmeister.

Venuti šypsodamasis išėjo. Barmeister pajuto, kad su italais kooperavimas prieš graikus nesiderina. Tad jis nutarė, kad su savaisiais vienas imsis griežtų priemonių prieš graikus. Barmeister davė įsakymą vietos gyventojams susirinkti į paskirtą vietą.

Kada gyventojai susirinko, tai Barmeister apstatė juos savo kariais. Jisai paliepė gyventojams sunešti tam tikrą kiekį antklodžių. Pasakė kiek porų batų sunešti, kiek ūkio produktų. Įspėjo, jeigu kurie įsakymo neišpildys, tai bus skaudžiai baudžiami.

Taipgi Barmeister pareiškė, kad ir tie bus skaudžiai baudžiami, kurie tuo ar kitu būdu padės australiečiams, besislapstantiems kalnuose ir užpuldinėjantiems vokiečius. Visi įsakymai buvo griežti.

Du amens stovėjo šalia viens kito, kaip stulpai. Jie nejudėjo. Nė asarų nė šypsos jų veiduose nesimatė, jie nesirengė nė iš vietos eiti: žila didelė barzda, viena ranka lazda pasirėmęs, kaimo seniūnas Nikitas Melanas ir jo duklė Katina.

Barmeister juo ilgiau žiūrėjo į juos, tuo labiau pyko. Dar kartą pažvelgęs į tas dvi esybes, į Melaną ir jo duklę, Barmeister suriko: "Jūs, kiaušės, eikit į savo būdas ir pildykite mano įsakymą!"

Katina pakėlė akis, apžvelgė Barmeisterį nuo galvos iki kojų. Ji netarė nė žodžio, lik švelniai, gailestingai šypsojosi, beveik juokėsi, žiūrėdama į Barmeisterį.

(Bus daugiau)

Iš Garfield Parko Vyrų ir Moterų Pašalpos Klubo

Liepos mėnesio 9 dieną įvyko susirinkimas mitingas. Raštininkė perskaitė praėjusio susirinkimo protokolą. Jis liko priimtas vienbalsiai.

Klausimas apie ligonius. Pasirodė, kad visi nariai yra sveiki.

Klausimas naujų narių. Įstojo du nauji nariai, butent Alzona Vilimaitė ir Petrusė Geldbutaitė.

Iš narių pastebėta, kad vice-prezidentas labai retai pasirodo susirinkime. Kiti nariai prašė nubauti vice-prezidentą ant 50c, dar kiti pasipriešino, sakydami, jeigu prezidentas yra, tai pagalbininko nereikia. Po trumpų diskusijų argumentai tuo klausimu nutilo.

Antra pastaba buvo, kad maršalkos nematyti susirinkime. Iš narių paaiškinta, kad jis nesijaučia pilnai sveikas.

Ateinantis susirinkimas įvyks mėnesį, rugpjūčio 13 dieną, 1 valandą po pietų Napoleon Hall, 3958 West 5th avenue. Nariai prašomi atsilankyti į susirinkimą ir atsivesti savo draugus ar drauges įrašyti į klubą.

— Naujas Narys.

Karo departamentas paskyrė gen. Robert Richardson visoms Pacifiko oceano sritims komanduoti.

Ginkluoti kareiviai seka paskui gatvėkari Philadelphijoje, kad galėtų apsaugoti pasažierius.

Darbas eina ne juokais

Olis for Judge komitetas veikia visose miesto dalyse. Agitacija eina ir už Chicago ribų. Gaila, kad Cicero gyventojai neturi teisės balsuoti už tam tikrą grupę kandidatų į teisėjus, kurioje ir adv. A. Olis figuruoja. Iš komiteto veiklos ir pačių lietuvių nusistatymo atrodo, kad Olis laimės rinkimus ir turėsime du lietuvius teisėjus.

Lietuvių republikonų veikla vadovaujama J. J. Grišius. Jo vadovaujami du parengimai pavyko. Dabar rengiamasi prie trečio. Rugpjūčio 10 dieną įvyks piknikas Harms Parke, 4201 North Western avenue. Rengimo aparatą suks p. B. Petkevičius. Suprantama, jįsai turės kelias dešimtis pagalbininkų.

Trys mėnesiai laiko iki rinkimų. Laiko užtektinai. Patarkite savo draugams lapkričio 7 d. balsuoti už adv. A. Olį į teisėjus.

Anthony H. ir Frances Kasper parė gražiai pavyko

Rugpjūčio 5 ir 6 dieną plačiai žinomo tarpe Chicago lietuvių visuomenės nenuilstančio veikėjo ir Chicago lietuvių American Legion draugo, Anthony H. ir Frances Kasper, 5059 So. Wells St., įvyko 27 metų vedybinio gyvenimo suktuvių paminėjimas ir 8 metų, kaip jie yra tavern biznyje.

Kaip šeštadienį, taip ir sekmadienį buvo svečių pilna užėiga: biznierių, legionierių ir šiaip žmonių, kaip lietuvių, taip ir svetimtaučių, nes draugas A. H. Kasper yra tarpe visų tautų įsigijęs daug pažinties draugų. Visiems šios parės dalyviams ponai A. H. ir F. Kasper yra širdingai dėkingi už taip skaitlingą atsilankymą ir neužmiršimą jų užiegos, The Caboose Inn.

— Senas Petras.

PIRKITE KARO BONUS

A. + A.

JUOZAPAS VAŽGAUSKAS gyv. 6628 S. Talman ave.

Mirė rugpjūčio 4 d. 11 val. vakare 1944 m., sulaukęs senatvės. Gimė Kedainių apskr., Beisogalos parap., Skamaičių kaime. Amerikoje išgyveno 40 metų. Paliko nuliudę: sūnus Benediktas ir jo žmona Jozafina; duktė Veronika ir jos vyras Filix Boton ir jų sūnus Juozapas; brolis Kazimieras ir jo žmona Edith ir jų sūnus; pusbrolis Antanas Svitikas ir daug kitų giminių ir pažįstamų. Kunas pašarvotas A. Petkaus koplyčioje, 6812 S. Western ave.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, rugpjūčio 9 d. 8:30 val. ryto iš koplyčios į Gim. Pan. sv. parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus nulydėtas ir šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Juozapo Važgausko giminės draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliudę:

Sūnus, Duktė, Brolis ir kiti giminės

Laidotuvių direktorius A. Petkus, tel. Grovehill 0142.

a. + a.

EDWARDAS T. SALKASKAS

Mirė rugpjūčio 5 d. 3:15 v. popiet 1944 m., sulaukęs 19 metų amžiaus. Gimė Chicago. Liudi tėvas Tamošius, motina Suzana iš namų Pukinskaitė, 3 dėdės — Steponas Bartkus ir jo šeima; Jonas Pukinskas ir jo moteris Florence; Antanas Pukinskas; teta Justina, jos vyras Petras ir jų šeima; krikšto tėvas Jonas Pukinskas; krikšto motina Jennie Niprikas ir kitos giminės, o Lietuvoje motutė Julijona ir teta Julijona ir kiti giminės. Kunas pašarvotas A. Petkaus koplyčioje, 6812 S. Western ave.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, rugpjūčio 9 d. 9 val. ryto iš koplyčios į Gimimo Pan. sv. parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus nulydėtas ir šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Edwardo T. Salkausko giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudę, lieka: Tėvai, Dėdės ir kiti giminės

Laidotuvių direktorius A. Petkus, tel. Grovehill 0142.

A. + A.

KAZIMIERA RASULIS, po tėvais Kraujalis

Mirė rugpjūčio 7 d. 4:20 val. ryto, 1944 m., sulaukęs pusės amžiaus. Gimė Liet., Kauno apskr., Ramygalos parap., Kraujalių km. Amerikoje išgyveno 33 metus.

Paliko nuliudę: vyras Jonas, 2 dukterys: Stella Seleenis, jos vyras Antanas ir jų 2 sūnai, ir Valerija; 2 sūnai: Pranciškus ir jo moteris Ursulė ir jų 2 dukterys; Jonas ir jo moteris Rožė ir jų sūnus; 2 pusbroliai—Augustas ir Povilas Kraujaliai ir jų šeimos; pusseserės Petronėlė Kraujalis ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.

Kunus pašarvotas namuose 1417 So. 49th Ave. Cicero, Ill. Laidotuvės įvyks ketvirtą, rugp. 10 d., 8:30 val. ryto iš namų į sv. Antano parap. bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus nulydėtas šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Kazimieros Rasulio giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliudę: Vyras, Dukterys, Sūnai, Anukai ir Gim.

Laid. Direkt. Antanas Petkus, Tel. CICERO 2109.

MUSŲ VISŲ BENDRAS REIKALAS

CICERO. — Iš vėlesnių pranešimų jau aišku, kad bendras fondas Lietuvai šelpti yra legalus. Vadinasi, fondo valdyba nesnaudžia, atlieka kas jai priklauso. Dabar reikalingas plačios visuomenės. Jau matom pranešimas, kad vienur ir kitur yra įsteigti skyriai. Gi mūsų garsi Cicero nieko nedaro. O reikalingas opus, skubus. Pati Lietuva, mūsų senoji gimtinė, nuterėta, broliai, seserys ir giminės išblaškyti po platųjį pasaulį. Jų visų akys ir širdys atkreiptos į mumis, ir laisvės šalį, į turtingą Ameriką.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Pradžiai jau padaryta. Raudonos Rožės Pašalpos Klubas turėjo savo mėnesinį susirinkimą praėjo penktadienio vakarą. O reikalingas opus, skubus. Pati Lietuva, mūsų senoji gimtinė, nuterėta, broliai, seserys ir giminės išblaškyti po platųjį pasaulį. Jų visų akys ir širdys atkreiptos į mumis, ir laisvės šalį, į turtingą Ameriką.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Praeitės darbai už save kalba. Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai atsistoti ant kojų. Anuo laiku mes buvome susiskaldę, vienok veikėm, ir draugai galime sakyti, kad daug geru atlikom. Šiandien stovime kaip muras: Amerikos Lietuvių taryba, Šalpos Fondas, bendros konferencijos, Džiugu, malonu, kad mes priėjome prie susipratinimo, bendro veikimo Lietuvos ir jos gyventojų labui.

Jonas L. Ascella.

AR MES NORIM LIETUVIŲ KALBĄ IŠMOKTI, AR IŠJUOKTI?

(Tęsinys)

"Zelkorus, viežlybas, zubai".

"Grynos" lietuvių kalbos kritikas, tarp kit ko, rašo: "Lietuvių kalbos gražumas neukenčia dėlto, jei kas pasižiūrį į 'zelkorus', kaip 'viežlybai' atodo jo 'zubai'."

Tikra tiesa. Kalba nenukent. Bet kaip su tokiu kalbėtoju? Ar jis pats savęs nesigėdintų, jei žinotų, ką jis kalba. Pirmiausia tokio žodžio, kaip "zelkorus", suvis nėra jokioje kalboje. Rusai sako "zerkal", lenkai "liustra", nuo lotynų žodžio "lustre" — spindi. Rusų žodis "viežlyvi", lietuviškai bus mandagus. Slaviškas žodis "zubai" lietuvių kalboje bus dantys. Na, ir kokia čia bus kalba. Žmogus nori pasižūrėti į veidrodį, kaip mandagus jo dantys. Gal tik vilkas galėtų turėti tokią didelę "simpatiją" kas link dantų. Nes dantys ji mašina. Bet ir jis to nedarys, nes jis nemoka protauti.

Tai kaip matote, ir čia beveik tas pat, kaip ir su žodžiu "ženitsia". Žmonės suvis nemokėdami ir nesuprasdami tos svetimų kalbos, kurios žargoną jie vartoja savo kalboje, pasako ne tą, ką jie nori pasakyti, ir dėl to būtų daug geriau, jei tokius žodžius suvis nevartotų.

Krosnis-pečius ir kaminas.

"Grynos" lietuvių kalbos kritikas, norėdamas pasirodyti dideliu slavų kalbos patriotu, kaip jo kultūros židinį paėmė ir pakio mums "pečių".

Bet kaip iš jo raštų pasirodė, tai jis sujovė rusišką "peč" su kaminu (apie kurį teks pakalbėti kiek paskiau). Rusų žodis "peč" lietuviškai bus — kepti. Rusai savo pečių išvystė kaip kepinio padarą. Rusų "peč" turi savo originalumą tame, kad tuo vardu joki kita tauta savo kalboje krosnies nevadina. Anglai sako "oven", o danai "ovn", vokiečiai "ofen", švedai "ugn" ir taip panašiai. Lietuviai turi savo originalų pavadinimą krosnis, kurios sudėtis gal ir turi kiek bendro su rusišką "peč", ir dėlto jei krosnį pavadinime "pečiūmi", tai didelės

liūdies lietuvių kalbai nepadarysime.

Tai tiek trumpai apie pečių. O dabar eisime prie to pabūklo, kuris lietuvių stubose panaikino dumus. Lietuviai jį vadina kaminu, graikai — kaminos, lotynų kalboje kaminus, francuzų — cheminee, anglų — chimney ir t. t. Bet rusų kalboje tokio žodžio suvis nerandame. Rusai kaminą vadina "truba", kas reiškia, kad lietuvių tą padarą paėmė iš slavų. Nors kaminas yra gana naujas dalykas, bet jau apie kaminą randame žinių skaitydami senovės klasikų raštus, kuriuose yra kalbama apie senovines Romos pirtis. Bet tie kaminai suvis nebuvo panašūs į dabartinius. Pirmiausia buvo tik išvedama skylė sienoje netoli krosnies-ugniavietės, per kurią dūmai eidavo lauk ir dažnai priešingais vėjais juos suvartavo į vidų atgal. Povaliai vis buvo keliami aukštyn ir jau 12-tame šimtmečiuje randame panašius į mūsų dienų kaminus Norman ir Hedingham palatuose. Bet didžiausias kaminų išsivystymo laikotarpis buvo karalienės Elizabeth viešpatavimo laikais.

Taigi, kaip matome, ir tas dumų naikinimas lietuvių stubose nieko neturi bendro su rusišką "peč".

Autobusas, automobilis ir trokas ar sunkvežimis.

I šiuos dalykus labai gerą atsakymą davė savo rašte p-lė A. Kundrotaitė. Ir dėlto prie šio dalyko lieka labai mažai kas pridėti. Auto pirmiausia Ispanijoje viduramžiais buvo pavadinamas vienas religinis lošimas ir reikišė stebuklą. Bet 18-ame šimtmečiuje tas lošimas buvo uždraustas. Jis buvo lošimas didžiojoje "Dievo Kuno" šventėje, į kurią susirinkdavo tūkstančiai maldininkų iš visų šalių. Dabar jau tas žodis turi truputį kitokią reikšmę. Automaton graikų kalboje reiškia judėjimą savo jėga. Senovės istorijoje daugiausia automatinų išradimų yra priskaitoma Archimui ir Hero. Bet iš visų įdomiausias išradimas — tai buvo p. Maskalyne, "Psycho". Tai buvo ant apvalio stiklo sėdinti esybė, kuri lošė kortomis su visais, kas tik norėjo, ir atsakydavo painiausius metematinius klausimus. Pirmas savo jėga judantis vežimas buvo padarytas prancūzo Cugnot 1770 m., ir pavadintas "automobile". Judantis savo jėga vežimas.

Autobusas angliškai vadinamas "motorbus", yra paimtas iš lotynų žodžio omnibus, ir reiškia "dėl visų". Tai buvo pirmi keturiais ratais arkliais ar jaučiais traukiami dideli vežimai. Jie pirmiausia pasirodė Nantes apylinkėse, Prancūzijoje, 1662 metais, ir jų išradimas yra priskaitomas prancūzų matematikui Pascal. Ir tik vėliau į šiuos didelius keturių ratų vežimus buvo įdėti motorai. Gi sunkvežimio dalyką labai gerai išaiškino p-lė A. Kundrotaitė ir prie to daugiau nėra kas pridėti.

Taigi, kaip matome, ir šie žodžiai nėra paimti iš "musų" amerikoniškos kalbos, o yra tarptautiniai vartojami visose europinėse kalbose.

Tas musų iš Lietuvos atsivežtas "kraitis".

Tiesa, pas tuos lietuvius, kurie čia atvažiuo dar prieš atgaviną spaudos ir čia gyvendami nieko neskaityt, jų kalboje pasiliko daug to senovinio "kraičio". Bet šitaip kalbėti žmogui, kuris turėjo progos lavintis skaitydami lietuvių spaudą, yra nedovanotina. Ar

Hitleris aplanko generolą Buhle, kuris liko sužėstas tuo metu, kai buvo padarytas pasikėsinimas ant "fiurerio" gyvasties.

gi mes butinai turime laikyti tuos musų kalboje išbrukusius netikslius žodžius, kuriais net nepasakome to, ką norime pasakyti?

Aš pažinojau vieną senelę Lietuvoje, kuri buvo jau 14 metų kuomet Napoleonas su savo kariuomene ėjo per Lietuvą. Tai buvo baudžiavos laikų teisėjo dukterė. Mirė sulaukusi 109 metų 1907 m. Ji buvo mano tėvo motina. Tai buvo jau po atgavimo Lietuvoje lietuvių spaudos, ir aš pirmą kartą pradėjau lankyti mokyklą, kur po kelių valandų į savaitę buvo mokinama ir lietuvių kalba, bet rusų raidėmis. Pro mus nuo Vilniaus į Suvalkus buvo tik praveistas geležinkelis. Ir kuomet Kalėdų šventės mane parsivežė namo, tai mano senelė ir sako: "Tu, vaikelai, gal busi mokyklos žmogus ir gal tau teks kur važinėti po svetį, bet tik Dieve tau saugok, nesėsk į tą, kur geležinkelio eina mašina. Nes kas gi ją veža, jei ne vežniai".

Nors aš greit sužinojau, kad tai ne velnio darbas, bet mano senelė mirė pirmą to ir, žinoma, aš jai negalėjau išaiškinti, kas iš tikrųjų tą mašią veža. Ji papasakodavo mums ir daugiau visokių dalykų. O ypač iš tų laikų įvykių teismuose. Tais laikais vaikai už įžeidimą žodžiais savo senų tėvų buvo baudžiami rykštėmis. Vienas senelis apskundė savo sūnų, kad jis tėvą vadina šunim.

Ir kuomet teisėjas paklausė sūnų, dėlko jis savo tėvą vadina šunim, tai sūnus, atsigręžęs į tėvą, pareiškė: "O kam tu meluoji? Kada gi aš tave šunim vadinau? O tu sobaka, sobaka". Ir tik dėlto, kad sūnus nežinojo, ką jis kalba, teisme gavo skaudžiai nuplakti. Dabar, žinoma, už žodžius neplaka, bet visgi juos vartoti, kur netinka, nevertėtų, nes jei jau ne fiziškai, tai kultūriniai jie daro kalbėtoją.

Štai ką sako apie tokius žmones, kurie nepaiso, kaip kalba, savo knygoje "Correct English" Hery Thomas, Ph. D., autorius "The Story of the Human Race" ir daugelio kitų moksliinių knygų. "In polite society a careless speaker is just as unwelcome — and rightly so — as a careless dresser. It is a sign of bad breeding and poor taste". (Mandagiojo draugystė neatstargus kalbėtojas taip jau yra nepageidaujamas — ir jis to užsitarina — kaip ir netinkamai apsirekęs. Tai ženklas blogo išauklėjimo ir menko skonio.)

Kalba ir gramatika.

Tvarkios kalbos oponentas, ginčydamasis su vienu tvarkios kalbos užtarėju, džiaugiasi, kad jo raštus red. ištaisė, o jo oponento ne. Bet ką bendro turi redakcija su bendradarbių ginčais, jei jie nėra red. kenksmingo pobūdžio? Mes rasime

daugelį net mokslą baigusiu inteligentų, kurie nemoka lietuvių gramatikos. Ir tik profesionalai rašytojai, kurie rašo už pinigus, nenori, kad jų raštai būtų taisomi. Bet mokėjimas gramatikos kalbos neįmoka, tik sutvarko ją į skyrius. Gramatiškai linksniuoti taip pat gerai galima žargonas ar šiukšlės, kaip ir graži kalba. Žodis "gramatika" yra paimtas iš graikų kalbos "gramma", ir reiškia raidžių tvarkoje.

Kalba ir gramatika — tai kaip duona ir peilis. Jei duona bus ir labai skaniai iškepta, bet bus padėta ant stalo visaip suvalgyta, sudraskyta, tai darys labai nemalonų įspūdį. Ir jei duona bus gražiai su peiliu sušienyta, bet jei jos skonius bus labai prastas, tai bus dar blogiau. Taip yra ir su kalba. Žmogus, mokėdamas gramatiką, o nemokėdamas kalbos, bus panašus tai šeiminkinkei, kuri turi gerą peilį, bet nemoka iškepti ar pasirinkti gerą duoną.

Nauji žodžiai ir jų reikšmės musų kalboje.

Nors lietuvių kalba, kaip ir visos kitos pasaulio kalbos, nėra "gryna", bet visgi ji turi pagrindinį skirtumą kaip nuo slavų, taip ir nuo teutoniškos kalbos dialektų.

Štai ką sako Nelson enciklopedijoje, 17-toj knygoj (puslapiu nesužymėti) "The Lithuanian Language has marked affinities with Slavonic, though it cannot be considered a Slav tongue. It is the most archaic of all living Aryan languages." (Lietuvių kalba yra pažymėta kaip turinti ryšius su slaviška, vienok ją slaviška laikyti nėra galima. Tai yra seniausia iš arioniškų gyvuojanti kalba).

Net kadaigi lietuvių kalbos rašyba susitvarkė paskiau, negu musų kitų kaimynų, tai joje ir yra įsiskverbusių daug netikslių svetimų žodžių, kuriuos kalbai tvarkantis praseina pamaityti lietuviškais. (Neliečiant tarptautiniais priimtų žodžių). O daug slaviškų žodžių į musų kalbą pateko dėlto, kad musų jaunomenei tose kalbose ne tik kad reikėjo mokytis, bet paskui, baigus mokslą, jas ir savo darbuose reikėjo vartoti. O savo užsiėmimuose, neturint progos vartoti lietuvių kalbą, susidarė tam tikras žargonas. Ir dabar gerėjant lietuvių kalbai ir rašybai priseina tas klaidas taisyti. Kartais reikia nukalti ir vienas kitas visai naujas žodis. Bet juk ir kitose kalbose žodžiai neišdygo kartu su pupomis, o juos kas tai turėjo išgalvoti.

"Grynos" kalbos kritikai ypač nepatinka naujas lietuviškas žodis "rangovas". Jis net bando tą žodį surangyti. Bet žmogus tik rangosi tada, jei jis guli, o kadangi tie sušaukti žmonės sėdėjo, tai jie tik galėjo raitytis. Taip lygiai kaip ir žodį "sąmogitas" galima sakyti

LIETUVAITĖS DARŽELIŲ DABINTOJOS

Vargiai kur kitur gali rasti liū darželius gyvendamos Lietuvių darbštumą rupeštingumą, tam, kurį parodydavo Lietuvos mergelės augindamos gėles. Net ir dainoje yra sakoma:

Žiurėk, sesute, kas do česelis. Kad pripustytas rutų darželis.

O lilia, lilia, kad pripustytas rutų darželis.

Par pagulėlį ruteles sėjau. Par pagulėlį ruteles nusiravėjau —

Oi lilia, lilia, ir tt.

Dauguma lietuvaikių, kurios atvyko į Ameriką, labai gerai atsimena, kaip jos užlaikė gė-

tuvoje. Išaušus pavasariui, ar tai postuvio metu, ar priebrailskai sulaukus vakaro, paskubomis įbėgusios į gėlių darželį, taisydavo lovutes, puredavo žemę ir sėdavo įvairiausių gėlių — dažnai tarp savęs pasidalindamos sėklų.

Jeigu pasitaikydavo, kad kurios jurgynų šaknys, smilčiuose pakavotos per žiemą, sušaldavo, nebetikdavo auginti, tai kitos mergelės, išlaikiusios šaknis gerai, pasidalindavo savo ištekliais. Bet taip ar kitaip, o darželis bus pilnas užaugusių gražių gėlių.

Tikrai lietuvaikės galėdavo didžiulius savo puikiais darželiais ir mokyjimui išauklėti gėles. Per visą vasarą žydėdavo gėlės darželiuose. Kiek meilės jų grožis suteikdavo, kiek kvepėjimo, kiek linksmo pasitenkinimo pėdai gėlių auklėtojai. Įėjusi į darželį, džiaugdavosi ji, kad jos įdėtas čia darbas davė gražių vaisių.

Gėlėmis budavo puošiami kambariai, pinami vainikai, gėlės budavo vartojamos ir vestuvių pokily ir laidotuvių apeigose. Tas Lietuvos darželis, kokį jis malonų įspūdį daro žiūrinčiam į jį pro trobos langą!

Kažin koks likimas išliko šiandien Lietuvos darželį. Išniekintas, nuskriaustas, apiplėštas siaučiančio karo Lietuvos kraštas, žmonės lieja ašaras ir vargą kenčia. Ar po tų baisių žudynių Lietuva prisikels? Ar lietuvaikių darželiai vėl sužydės? Gal vietoj gėlių bus girdima tik lietuvaikių rauda, šauksmai pagalbos ir mus čia laimimai gyvenančius, kad padėtu mēm, išstieptumėm mielaširdystės ranką.

Reikia tikėtis, norisi tikėtis, kad iš griuvėsių ir pelenų stosis Lietuva ir vėl ant kojų, kils namai, augs javai, žaliuos laukai ir žydės lietuvaikių puikūs darželiai. — R. Š.

Greičiausias patarnavimas
Bridgeporte

TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS
VACUUM VALYTUVUS
GASINIUS PEČIUS

Pilnas pasirinkimas dalių ir diržų skalbimo mašinoms ir pečiams.

CALumet 1456

MAJOR APPLIANCE SERVICE

3207 S. HALSTED ST.

CALumet 1456

AR SKAUDA KOJOS?

Nuo Niežėjimo, Skaudėjimo, Persidirbimo, Prakaitavimo. Dr. Blaszczyński rekomenduoja šiuos miltelius: **BOROCYL FOOT-BATH** ir **OXINE**. Trinktį kojas kasdien su Borocyl milteliais, nušluoste, ištrinkit su Oxine milteliais. Gaunamos apylinkės vaistinės.

BOROCYL CO., 1200 N. Ashland Av. BRUNS. 7209

CRANE COAL COMPANY

5332 So. Long Avenue

Telefonas PORTSMOUTH 9022

WEST VIRGINIA SŁJOTOS LUMP \$9.80

STOKER COAL, Aukštos rūšies, du \$7.45

SYKIN PLAUTOS, Chemiškai prirengtos

BLACK BAND LUMP \$11.25

PETROLEUM COKE Extra Coarse \$12.50

PETROLEUM COKE PILE RUN \$10.95

**PASKOLOS
DAROMOS**

ant Pirmų Morgičių

už pigesni nuosimti — be komišino

PAS

MUTUAL FEDERAL
Savings and Loan Assn. of Chicago

2202 WEST CERMAK ROAD

Telefonas CANAL 8887

BEN. J. KAZANAUSKAS, Raštininkas.

LIETUVIAI

GYDYTOJAI IR DENTISTAI
Amerikos Lietuvių Daktarų
Draugijos Nariai

Phone CANAL 6122

Dr. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street

Valandos nuo 1—3 ir 7—8

Serodomis ir Nedėl. pagal sutartį

Rez. 3241 W. 66th Place

Phone REPublic 7363

Ofiso Tel. VIRGINIA 0036

Rezidencijos telefonas

BEVERLY 8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 ARCHER AVENUE

Ofiso valandos:

nuo 1—3 ir nuo 6—8:30 val. vak.

Trečiadieniais pagal sutartį.

Dr. F. Pulsucki Le Van

DR. GRACE ILIFF

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Valandos kasdien — 2—4 ir 7—9 vak.

1957 W. Garfield Blvd.

Cor. Damen. HEMLOCK 6699

A. Montvid, M. D.

West Town State Bank Bldg.

2400 WEST MADISON STREET

Val.: 1 iki 3 popiet. 6 iki 8 vak.

Telefonas SEELYE 7330

Namų telefonas BRUNSWICK 0597

Telefonas YARDS 3146

DR. V. A. ŠIMKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

IR AKINIUS PRITAIKO

744 W. 35th Street

Valandos: 11—12; 2—4 ir 6:30—8:30

Pirmadieniais tik nuo 2—4 ir

6:30—8:30. Šventadieniais: 11—12.

DR. STRIKOLIS

GYDYTOJAS IR Chirurgas

Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.

Ofiso val.: nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8

val. Nedėlį pagal susitarimą.

Ofiso tel. YARDS 4787

Namų tel. PROSPECT 1930

DR. C. Z. VEZELIS

DENTISTAS

4645 So. Ashland Ave.

arti 47th Street

Telefonas YARDS 2246

Valandos: nuo 9 iki 8 vakaro

Serodų pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

NAUJOJE VIETOJE

2403 West 63rd St.

VALANDOS: 2—4 popiet ir 7—9

vakaro, trečiadieniais ir sekmadieniais pagal susitarimą.

Telefonas HEMLOCK 7899

Namų tel. HEMLOCK 7333

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

Tel. Hemlock 8700. Rez. Pro. 6080

Jei neatsiliepiu, sauk—SEELYE 0434

Dr. Peter J. Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6155 SO. KEDZIE AVE.

VALANDOS:

nuo 2—4 ir nuo 7—9 kasdien,

išskiriant trečiad. ir sekmad.

Dr. Emily V. Krukas

GYDYTOJA IR CHIRURGAS

4146 Archer Avenue

Ofiso Tel. LAFayette 3210

Rez. Tel. REpublic 0054

Jeigu neatsiliepiu, sauk KEDZIE 2868

VALANDOS:

Pirmad., Antrd., Ketvirta. 6—9 v.

Penktad. nuo 8:30 iki 9:30 vakaro,

šeštad. 6 v. vak. iki 9:30 vak. Tre-

šiad. ir Sekmad. pagal susitarimą.

Daktarai Žilvičiai

GYDYTOJAS IR DENTISTAS

Naujoji Vieta

3246 So. Halsted St.

Telefonas CALumet 7358

KITATAUČIAI

DR. HERZMAN

IŠ RUSIJOS

Gerai lietuviams žinomas per 39

metus kaip patyręs gydytojas chi-

urgas ir akušeris

Gydo staigias ir chroniškas ligas

vyru ir moterų ir vaikų pagal nau-

jausius metodus. X-Ray ir kitokius

elektros prietaisus.

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1733 South Halsted Street
Chicago, 8, Ill.
Telephone CANal 8500

Subscription Rates:
\$6.00 per year in Canada
\$6.00 per year outside of Chicago
\$8.00 per year in Chicago
3c. per copy.

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1733 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas Canal 8500.

Užsakymo kaina:	
Chicagoje — pašto:	\$8.00
Metams	4.00
Pusei metų	2.00
Trims mėnesiams	1.50
Dviem mėnesiams	1.00
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoje per išsiuntinėjus:	
Viena kopija	3c
Savaitė	18c
Mėnesiui	75c
Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	1.75
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75
Užsieniuose:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

Neįsileis karo kriminalistų

Prieš kelis mėnesius Amerika, Anglija ir kiti sąjungininkai kreipėsi į neutralias valstybes karo kriminalistų reikalui. Sakytoms valstybėms įteiktas raštas buvo tokio pobūdžio, kad jos turėjo pasisakyti, ką mano daryti su tais žmonėmis, kuriuos sąjungininkai laiko karo kriminalistais ir pasiryžę yra bausti? Tiksliau sakant, neutralios valstybės buvo prašomos kooperuoti ir neįsileisti karo kriminalistų.

Kai tas klausimas liko pakeltas, tai nacių Vokietija dar tebebuvo gana pajėgi. Aišku, kad neutralioms valstybėms nebuvo tada paranku atvirai pasisakyti, ką jos mano tikrai daryti. Daugumas tad tų valstybių ilgai su atsakymu delsė arba vengė tiesiogiai atsakyti.

Tarp tų vengiančių aiškiai pasisakyti buvo ir Šveicarija, kuri faktinai yra iš visų pusių nacių apsiūsta.

Reikia tiesą pasakyti, jog Šveicarija sugebėjo neutralumą išlaikyti ir atsisipirti prieš nacių spaudimą. Geruoju ir grumojimais naciai bandė Šveicariją paveikti ir į savo pusę patraukti, bet visos tos pastangos niekais nuėjo. Nenusilenkė naciams nė šveicarų spauda, kuri gana dažnai ir gana nepalankiai rašė apie vokiečių siautėjimą okupuotose kraštuose.

Vienok Šveicarija nedrįso aiškiai ir teigiamai pasakyti, kad visokie Himmleriai, Goeringai, Goebbelsai ir kiti karo kriminalistai nebus įleisti. Nedrįso tai padaryti dėl to, kad nenorėjo audros sukelti.

Visai kas kita yra dabar. Diena iš dienos Vokietija eina silpnyn. Savo grumojimais ji mažai ką begali nugąsdinti. Jau ir dabar, kaip sakoma, ji turi daugiau nei pilnas rankas ir nebepajėgia nuo priešų atsiginti. Todėl naujų priešų įsigyti ji nėra linkusi.

Šveicarija tatal jaučia ir drąsiau elgiasi. Sienų sargyba gavo patvirtimą, kad neįsileistų tokių asmenų, kurie yra žalingi Šveicarijos interesams arba yra pasižymėję bauriais ir negarbingais darbais.

Tokiu būdu sienų sargybai pavedama spręsti, kokie asmenys gali rasti prieglaudą, o kokie ne. Tačiau kai kuriais atvejais išleidimas to ar kito asmens bus pavedamas federalinei tarybai spręsti.

Kadangi visa nacių vadovybė yra pasižymėjusi bauriais darbais, tai aišku, kad jos nariai Šveicarijoje negalės rasti sau prieglaudos.

Pabrango

Karai nepaprastai pabrango.

Dar prieš pirmąjį pasaulinį karą žinomas Amerikos mokslininkas ir pacifistas, Dr. David Starr Jordan, labai smulkmeniškai apskaičiavo, kad Europa po trijų mėnesių kariavimo neišvengiamai turėtų susmukti.

Tą savo apskaičiavimą Dr. Jordan padarė, rodosi, 1912 m. Kaip žinia, sekamais metais prasidėjo karas, kuris truko ne tris mėnesius, bet ketverius su viršum metus. Kariaujančios valstybės išleido keliolika kartų daugiau pinigų, negu Dr. Jordan buvo apskaičiavęs, ir vis dėlto nesumuko.

Maždaug panašūs pranašavimai buvo daromi ir apie šį karą. Kai kurių buvo pranašaujama, kad Vokietija ilgai negalės kariauti, nes ji nėra finansiškai pajėgi. O karui, kaip žinia, reikia pinigų, pinigų ir dar kartą pinigų.

Tačiau okupuodami ir apiplėsdami beveik visą Europą, naciai pajėgė išsilaikyti jau penkerius metus.

Karams valstybės suranda išteklį, nežiurint to, kad moderniškai karai juo tolyn, juo brangiau atsieina. Aviacijos komanda Anglijoje paskelbė labai įdomius davinčius apie tai, kiek įvairiais amžiais kariaujančioms valstybėms atsieidavo vieno priešo užmušimas.

Cezario laikais karo metu priešo užmušimas atsieidavo 78 centus. Napoleono karai žymiai pabrango, — priešo užmušimas jau atsiejo \$3,000. Amerikos civilio karo metu priešo užmušimas kainavo \$5,000.

Bet tai tik mažmožiai. Pirmojo pasaulinio karo išlaidos rodo, jog vieno kario užmušimui reikėjo išleisti \$21,000!

Tačiau dabartinis karas yra dar brangesnis, — vieno priešo užmušimas atsieina net \$50,000!

Nieko tad stebėtino, kad vien tik Amerikai šis karas atsiejo jau apie 200 milijonų dolerių.

APŽVALGA

ŽINIOS IŠ KARO FRONTŲ

Kas dieną yra skelbiamos žinios iš įvairių karo frontų. Vienos tų žinių, palyginti, yra gana patikimos, gana tikslios, o kitos, — tiesiog fantastiškos.

Apie žinių teisingumą ir neteisingumą rašo Irving Pflaum "Daily Times" laikraštyje. Jis sako, jog Francijos fronte dalyvauja daugybė Amerikos karo korespondentų, kurie stengiasi kiek galima tikslesnes ir teisingesnes žinias paduoti. Niekio panašaus nėra Rytų fronte, iš kur yra gaunami tik "oficiališki" korespondentų pranešimai. Dalykas toks, sako Pflaum, kad tiek rusų, tiek nacių laikraščiai yra tik valdžių organai. O tų laikraščių korespondentai "praneša" tik tai, ką jiems įsako pranešti Maskva arba Berlynas.

Sovietų pranešimai gal yra kiek geresni, negu nacių, bet ir jie nėra geri, — sako Pflaum. Kaip pavyzdį, jis paduoda Maskvos pranešimą, kuris tvirtina, kad "daugiau kaip 381,000 vokiečių liko užmušti ir 158,480 paimti i nelaisvę" vieno mėnesio buvyje tik Pabaltijo ir Baltgudijos frontuose.

"Dabar", sako Pflaum, "jeigu jūs pridėsite sužiestus vokiečius, kurių santykis su užmuštais yra 4 prieš vieną, tai jūs gausite netikėtus vokiečių nuostolius — 1,905,000 — buvyje 30 dienų tik vienoje Rytų fronte pusėje. Tokiu būdu visame fronte turi būti apie 6,000,000 karių, arba daugiau, nekad 400 divizijų, du kartus daugiau, negu tame fronte randasi vokiečių.

"Tokie fantastiški tvirtinimai Francijoje būtų neįmanomi net ir tuo atveju, jei armijos vadovybė būtų linkusi tai daryti. Nes mūsų korespondentai turi progos

stebėti mušius ir žino, kas ten darosi. Todėl ir tokie parsudymai yra neįmanomi."

Rytų fronte, kaip matyti, vis dar tebesilaikoma to dėsno, kad "naikinti" priešą ant popierio "nėra galima".

Pasakojama apie vieną rusų generolą, kuris po mušio su turkais parašė carui raportą. Tame raporte jis pažymėjo, jog mušyje žuvo 50,000 turkų. Generolo padėjėjas perskaitė raportą ir pastebėjo, kad užmuštų turkų skaičius yra bent dešimt kartų padidintas. Girdi, būtų tiksliau pasakyti, jog turkų žuvo apie 5,000.

Generolas, nepatenkintas tąja pastaba, piktai atkirto: "Nejaugi tai turkų gaila?"

Panašiai daroma ir dabar: Maskvai vokiečių negaila, tad ji savo pranešimuose bent kelis kartus daugiau vokiečių "užmuša", negu karo fronte.

ATGIJO DARBININKŲ JUDEJIMAS

Nacių teroras Francijoje nepajėgė sunaikinti darbininkų judėjimo ir pasiryžimo kovoti už savo teises. Okupacijos metu jie atvirai negalėjo veikti, nes Gestapo agentai budriai juos sekė.

Bet vos tik įsiveržė sąjungininkų armijos i Normandiją ir išlaisvino keletą didesnių pramonės miestų, kaip darbininkų judėjimas vėl atgijo.

Nacių sunaikintos unijos vėl pradėjo veikti. Viena žinių agentūra praneša, kad išlaisvintose Francijos srityse atgimusios unijos jau pritraukė per 300,000 narių. Darbininkai, kurie seniau unijoms priklausė, vėl masiniai i jas stoja.

Panašus reiškinys esąs ir Italijoje, kur išlaisvintose srityse darbininkų judėjimas irgi smarkiai pradėjęs vystytis.

LIETUVOS PADANGĖS NAUJIENOS

VYRIAUSIO LIETUVAI IŠLAISVINTI KOMITETO ATSIŠAUKMAS DĖL IŠVEŽIMO 100,000 DABININKŲ

Okupacinė Reicho valdžia jau ne kartą yra mėginusi pajungti lietuvių tautą i savo karo mašiną prieš Lietuvos interesus. Ir tik dėl vienojo ir nepalaužiamo mūsų atsparumo visos tos vokiečių pastangos ligi šiol yra visai nepavykusios. Nežiurint visų ligišolinių nepasiekimų ir vėl esame akivaizdoje naujo okupacinės vokiečių administracijos pasikėsinimo prieš Lietuvą. Vokiečių okupacinė valdžia paruošė planą paimti iš Lietuvos i Reichą darbus, pradedant 1944 m. kovo mėn. 1 d. maždaug po 5,000 žmonių kas savaitę, iš viso 100,000 žmonių. Ši lietuvių tautos egzekucijos vykdymą vokiečiai bando primesti lietuviškosios administracijos aparatui. Kubilinas, kaip Pirmasis Gen. Tarėjas, ir Kupcikevičius, kaip Darbo ir Socialinių Reikalų Tarėjo pareigas einas, drįsta padėti savo parašus po tokiu planu, tuo padarydami didžiulią nusikaltimą lietuvių tautai.

Toks milžiniškas darbo jėgos išėmimas iš Lietuvos ne tik naikina pačią lietuvių tautą, bet turi sukelti suirutę krašto ukyje ir pakirsti mūsų gynimosi prieš bolševizmą pajėgumą. Todėl Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas įspėja visus administracijos pareigūnus, kurie bus bandomi panaudoti šiai žiauriai mūsų tautos egzekcijai vykdyti, aiškiai apsispręsti

už savo tautą, už Lietuvą, kad ir gręstų dėl to vokiečių represijos. Visi tokie vykdytojai turi žinoti, kad verčiau yra pačiam nukęsti arba, pasitraukus iš savo tarnybinių pareigų, slapstytis, kaip būti tukstančių būdelių ir užsitraukti tautos pasmerkimą.

Komitetas nurodo taip pat ir visiems šaukiamiesiems nepasiduoti teroro baimei. Kaip i visus ligišolinius piktus okupantų kėslus mūsų atžvilgiu, taip ir i šitą visi lietuviai turi drąsiai ir vieningai tarti: Ne. Visi šaukiamieji ir gaudomieji turi nepasiduoti ir slapstytis tautos išlaisvinimo kovai. Komitetas įpareigoja visus tautiečius besislapstantiems teikti pagalbą.

Pakelkime ir šį sunkų bandymą nepalaužiamu tvirtumu ir vieninga valia. Vardan tos Lietuvos vienybės težydi.

Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas.
Vilnius, 1944 m.
vasario mėn. 18 d.

— Vatikane vokiečių ambasadės tarnautojų tarpe ėjo ginčai ir peštynės, kai nepasiekė generolų ruoštas perversmas.

REMKITE TUOS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

Kareiviai iškėlė Amerikos vėliavą ant gatvėkarių patalpos Philadelphiaje. Dėl rasinių riaušių transportacijos priemonės liko armijos perimtos.

Vyt. Arunas-Gelgaudas.

KAIP BUVO ĮSIVERŽTA I HITLERIO TVIRTOVĘ?

Europos karas įgauna naują fazę

Paslaptingi vokiečių ginklai tai tik Goebbelso gudri propaganda. — Kaip vokiečiai buvo suklaidinti išlipimu. — Mes einame skaltbi musų baltinius ant Ziegfriedo linijos!

(Musų specialaus korespondento)

Mes spausdinome jau "Naujiene" šio raportą, žodžiu pradžią "Hitlerio armija traukiasi atgal". Dabar paduodame tęsinį.

—Red.

Alijantų išlipimas i Europos žemyną reikia skaityti įvykdytu ir vokiečiai gali save skaityti "nugalėtus, nes ir prie geriausių norų jiems nepasiseks alijantų karių atstumti atgal i vandenyną. Tačiau šio išlaisvinimo pasisekimas teduoda tik pirmąją mūsų fazę, tai tik įžanga to, kas turi dabar prasidėti; kova iki šiol nematyta ir negirdėta.

Prieš nagrinėjant ir analizuojant abiejų pusių jėgas šio antrojo mušio fazėje mes turime sugrįžti prie kai kurių smulkmenų, kurios nepamiršom pirmame straipsnyje, apie išlipimo pasisekimą ir jo eigą, kuris paliks istorijoj žymiu įvykiu.

Trys pagrindinės problemos su tuo išlipimu pasisekė įvykdyti: transporto problema, siurprizo problema ir neutralizavimo pasipriešinimo pabuklų problema.

Dešimt tonų vienam žmogui.

Pati sunkiausia problema buvo tai ne kariai ir ne apginklavimas, bet tonazas, tai "shipping". Toks išlipimas i žemyną reikalavo 700,000 įvairių daiktų, nekurie iš jų turėjo būti pristatyti milijonais, pradedant sunkiais tankais ir baigiant laikrodžio spyruokle. Pavyzdžiui, šešioms žmonėms reikia vieną automobilį, ir kovos periodui reikia batų, kurie išsilaikyti šešias savaites, rubai taip pat gali susidraskyti per dvi dienas.

Buvo apskaičiuota, kad vienam žmogui reikia dešimt tonų įvairios medžiagos ant kranto, o įvairių reikmenų reik jam per dieną 60 svarų. Jeigu mes skaičiuosime, kad i Europos žemyną išlipa 300,000 karių, tai gauname sprendimą, kad alijantų laivai turėjo pervežti i Europą per dvyliką dienų penkis milijonus tonų medžiagos. Paprastam tik kareivį aprūpinti maistu ir kitais reikmenimis jie turėjo per dieną pervežti i kontinentą 11,000 tonų. Tad dabar visai suprantama kodėl alijantai ieškojo didelio uosto paėmimo, kaip Cherbourg, kad

skirtingose vietose visada dideliame nuotoly vienas nuo kito. Jie leido pamatyti ir suprasti visą vokiečių aliarino sistemą. Tačiau galutinam smugiui buvo reikalingas visiškas siurprizas.

Trečia svarbiausia problema buvo tai sunaikinimas to pasakiško Atlanto muro.

Pasakiškas Atlanto muras.

Šitas "Atlanto muras" buvo geriausiai pasisekęs vokiečių propagandos vaisius. Propagandistai perdaug priaudė melų apie šį murą, lyg kinishą sieną. Jie perdaug plepėjo apie paslaptingus ginklus, pažymėdami, kad bet kokią invaziją jie pajėgs atmušti.

Tačiau tikrovė vokiečiai nieko naujo nesugalvojo tame Atlanto mure. Tai buvo paprastos kliutys, blokados, fortai. Paprastos patankos, paprasti tankai, paprasti kulkosvaidžiai. Vokiečių kareiviai buvo ginkluoti paprastais šautuvais. Nebuvo jokio "muro"! Tačiau alijantai, kurie buvo pasirodę visam, kam, jie turėjo įrankius pralaužti net ir patį fantastiškiausį murą.

Visur pilna minų.

Pirmoji Europos barjera buvo sudaryta iš minų, kurios visai kombinuotai paspėstos sudarė lyg juostą prieškrantę. Čia buvo garbė alijantų minininkams pasirodyti.

Surprizo taktika taip pasisekė, kad po vienos valandos, po to kai dideli jūrų laivai atidūrė ugnį i krantą, priešas neatšakė net vienu šūviu ir anglų minininkai užpakaly, kurių sekė transporto laivai, galėjo pakrantę išvalyti nuo minų. Tai buvo pats reikšmingiausias jūrų istorijoje manevras ir nežiurint paspėstų minų, nuo jų nebuvo jokio nuostolio.

Be šito visa operacija būtų brangiai kaštavusi aukomis. Jūra buvo nerami, bangos svaidė, šalandas kaip skiedras, bet šita pirmoji fazė buvo labiau manevras negu kova. Įgulos, kurios jau senai laukė nekantraudamos kovos, sakė, kad tai tik jachtų regata, o ne mušis.

Tačiau krante šalandas ir žmonės užtikto visą eilę sunkių kliūčių, nors ir paprastų.

Generolas Eisenhoweris pasiėmė riziką išlaipinti savo žmones, kada juroj buna potvinis, kad galėtų pereiti per paskandintas kliutis. Tai reikią paskandintas minas, pakastas minas pliažo smėly ir šimtai kitių kliūčių, kaip piramydes; esamus, sukaustas bėgius ir kitką. Visos šios kliutys buvo rupestingai minuotos.

Kada austant šalandas prisitartin prie kranto per išmuntuotus laukus, pionieriai jau buvo neutralizavę visas kliutis, nežiurint, kad vokiečiai stengėsi atidaryti i juos ugnį. "Naikinimo" padalinys turėjo lygiai dvidešimt minučių laiko padaryti kelią per šias kliutis, pirmą negu jūrą paskandins, visa tai, šie naikinimo patrupiai kiekvienas turėjo su savim sprogdamos medžiagos visoms žėms kliūtims sunaikinti. Išėjimai iš pliažų buvo blokuoti cementiniais priestankiniais mūrais. Nekurie iš jų buvo šešių metrų aukščio ir dvių metrų pločio. Vokiečiai taip pat buvo kask plačius griovius nuo 15 iki 20 metrų pločio, ir paruošę paviršius, kur tik jie galėjo. Pagaliau ištisas minų laukas buvo vieno kilometro gilumoje.

(Bus daugiau)

For VICTORY

BUY UNITED STATES DEFENSE BONDS STAMPS

PIRKITE KARO BONUS

I. S. Turgenev.

NIURA

(Tęsinys)

—Tebunie jis čia, neliesk, — pertraukiau aš Niurą.

Žmogelis žvilgtelėjo per kaklą į mane. Aš pasiryžau, kas ten bebūtų, vargšą išlaisvinti. Jis nejudėdamas sėdėjo ant suolo. Liktaros šviesoje aš galėjau įžiūrėti jo raukšlėtą veidą, užgriuvusius gelsvus antakius, neramias akis, sulygiusius sąnarius. Mergaitė atsigulė ant žemės prie jo kojų ir vėl užmigo. Niura, parėmęs galvą į rankas, sėdėjo prie stalo. Kampe čirškė svirplys... lietus plakė stogą, šliaužė per langus, mes visi tylėjome.

—Foma Kuzmič, — staiga prašeko žmogelis dusliu ir išsiblaškiusiu balsu: — a, Foma Kuzmič.

—Ko tau reikia?

—Paleisk.

Niura nieko neatsakė.

—Paleisk... iš bado... paleisk.

—Aš žinau jus, — rusčiai pareiškė eigulis: — jūsų visa dyba tokia — vagis ant vagies.

—Paleisk, geradėdžiau, — prašė žmogelis, — esu pragaišęs iki paskutinių... paleisk!

—Praaišęs!.. Vogti nevalia niekam.

—Paleisk, Foma Kuzmič... neprašydok. Jusiškis, pats žinau, užgriauš visai.

Niura nusiuko. Žmogelis

trukčiojo, lyg drugio krečiama. Jis purtė galvą ir uelgiai kvėpavo.

—Paleisk, — pakartojo jis su maldaujančiu beviltiškumu: — paleisk, kaip Dievą myli, paleisk! Aš verksiu, kiek galiu, kaip Dievą myli. Kaip Dievą myli, iš bado... vaikai inžgia, pats žinau. Rieta, iki pat kaklo rieta.

—Bet vogti vistiek neik.

—Arklė! — tęsė žmogus: — tai nors arklė!... tik vienintelis gyvulėlis ir tėra... paleisk!

—Pasakyta, kad negalima. Aš žmogus ne savo valioje: iš manęs išieškos. Su jumis juokų krėsti neapsimoka.

—Paleisk! Vargas, Foma Kuzmič, kai vargas buna... paleisk!

—Žinau aš jus!

—Paleisk-gi!

—E, ką čia su tavim kalbėti, sėdėk ramiai, kitaip... žinau su manim Nematai, ar ką, pono?

Vargšas įstelbė akis... Niura nusiūvojo ir padėjo galvą ant stalo. Lietus vis dar nenustojo. Aš laukiau, kas bus.

Žmogelis netikėtai išsitiesė.

Akys užsidėgė, veidas paraudo: —Na, še, ešk, še, užsprink, še, — pradėjo jis primerkęs akis ir nulaides lupų kampus: — še, praeiktas žmogžudys, gerk kaimiečių kraują, gerk!

Eigulis atsikuko.

—Tau sakau, tau, azijate, kraugery, tau!

—Girtas tu, ar ką, plusti užsimanei? — prašeko nustebejęs eigulis. — Iš proto išėjai, ar ką?

—Girtas!.. gal už tavo pinigų, praeiktas žmogžudys, žvėrie, žvėrie!

—Ach, tu... kad aš tau!..

—O ką tu man? Vistiek — pražutis: kur aš dingsiu be arklio? Nuduok! — vienas galas: ar badu, ar šiaip — visviena.

Tedingsta viskas: žmona, vaikai, pribaik viską... Prisikrapštytysime, palauk, kada nors ir prie tavęs!

Niura pakilo.

—Mušk, mušk, — pradėjo žmogelis gudžiu balsu: — mušk, še, še, mušk... (Mergaitė buksėdama išėjo iš kambario ir atsistojo). Mušk, mušk!

—Tylėk! — suriko eigulis ir žengė du žingsnius.

—Liaukis, liaukis, Foma, — sušuko aš: — palik jį ramybei... tegul jį dievai.

—Netylėsiu, — tęsė nelaimingasis. — Visviena reiks dvėstis. Žmogžudys, tu, žvėrie, tave galas niekur neima. Palauk, nebelgi tau stugausi! Užvers tau

—Ech, tarnyba, pone, — pertraukė jis mane su piktumu: — malonėkite niekam nepasakoti. Geriau aš jus palydėsiu, — pridėjo jis, — žinot, lietaus perėjimo jūs visvien nesulauksit. Lauke bildėjo žmogelio rai.

—Matai, nudardėjo! — sumurmėjo jis: — kad jį!.. Po pusvalandžio jis su manim miško pakraštyje atsivėikino.

Išvertė Ip. Cieška (GALAS)

PIRKITE KARO BONUS

Ieško Trijų Vyrų Ryšium Su Nušovimu Mangano

Nušautą praėjusią savaitę gemblerį Mangano palaidos antradienį, rugp. 8 dieną. Gi nušautą kartu su juo jo sargą Pontillo palaidos šandie, pirmadienį.

Policija ieško trijų vyrų, bu tent Dominiko Nuccio, Dominiko Bracato ir Dominiko Bello. Visi trys vyrai turi policijos rekordus. Pirmieji du suminėti praeity priklausė Capone's gengui.

Norima juos apklausti ryšium su nušovimu Mangano, nors nesitikiama nieko ypatingo iš jų sužinoti. O kai dėl nušovimo Mangano, tai galvažudystės priežastis, manoma, esanti tokia:

Prieš kurį laiką haidžereriai atėmė 126,000 cigarečių, skiriamų kariuomenei. Piktadarybė buvo papildyta už Chicagos ribų. Mangano sutikęs patarpininkauti ir cigaretes parduoti Chicagoje.

Jisai paėmė iš pirkėjų pinigų. Jisai pavadė į jų rankas cigaretes. Bet kai pirkėjai gavo cigaretes, tai pamatė, jogei reikėtų pinigų sumokėti. Dalykas toks, kad cigaretai, kaip skiriami ginkluotoms šalims jėgomis, neturėjo takų štemplių. O be tokio pažymėjimo pasirodė negalima juos parduoti. Vėliau cigaretai buvo surasti.

Tuo tarpu gėgė, kuri nupirko cigaretes, pareikalavo, kad Mangano sugrąžintų jai jos sumokėtus pinigus. Mangano reikiamos sumos pinigų neturėjęs, o gėgė matomai nenorėjo laukti, tai ir pasiuntė policijos protėvius. Tokia esanti policijos nuomonė, bet formalių įrodymų trūksta.

gerklę, palauk!

—Nelieskit, ponas! — šuktelėjo man eigulis.

Aš jo grąšinimo nebučiau pagubęs ir jau buvau betiesis ranką, bet labai nustebeu, kai jis vienu mostu nutraukė nuo žmogelio alkūnių diržą, pačiu po jį už pakalpos, užmurdė jam ant akių kepurę, pravėrė duris ir išstūmė jį laukan.

—Eik po velnių su savo arkliu! — sušuko jis jam išstumdamas: — bet žiūrėk kitą kartą...

Jis grįžo į kambarį ir ėmė kampe raustyti.

—Na, Niura, — prašekau pagaliau aš, — nustebeinai tu mane: tu, matau, garbingas vyras.

—Ech, tarnyba, pone, — pertraukė jis mane su piktumu: — malonėkite niekam nepasakoti. Geriau aš jus palydėsiu, — pridėjo jis, — žinot, lietaus perėjimo jūs visvien nesulauksit. Lauke bildėjo žmogelio rai.

—Matai, nudardėjo! — sumurmėjo jis: — kad jį!.. Po pusvalandžio jis su manim miško pakraštyje atsivėikino.

Išvertė Ip. Cieška (GALAS)

PIRKITE KARO BONUS

Pfc. Richard K. (Ricky) Sorenson (viduryje) gavo Kongresinį medalį už nepaprastą pasižymėjimą. Jis yra marinas, kilęs iš Amoka, Minn. Šiame paveiksle yra jo tėvai, brolis ir sesuo.

ENGLISH COLUMN

TURKEY VASTLY CHANGED SINCE FIRST WORLD WAR

Turkey, breaking diplomatic ties with Germany despite the continuing threat of Nazi reprisals, has cut to four the independent European nations which still do business with the Axis. They are Spain, Portugal, Sweden and Switzerland, the National Geographic Society notes.

Pivotland, near three continents, Turkey's natural resources have been desired by the belligerents from the start of the war. Turkish land bridges vital rail and highway routes from Europe to the Near and Middle East and Africa. Turkish water — the historic channel through the Strait of the Bosphorus, the Sea of Marmara and the Dardanelles — joins the Black and Aegean Seas and provides the only outlet to the Mediterranean Sea for shipping from Romania, Bulgaria and Russia's Ukraine.

Chrome tops the list of Turkish resources that have been sought for war. Valonia for leather tanning, silk for parachutes, wool and copper rank high. Turkey has done business steadily with both sides. More exacting than most neutrals, the Republic has required full delivery at Turkish ports of commodities ordered from belligerents before releasing goods in exchange.

Turkish receipts in this delicate wartime trade have been principally armaments, railroad equipment, motors, oil — materials to strengthen the country's defenses and implement its difficult neutral stand.

Turkey is still pictured by many Americans as the land of the sultans and caliphs, of the fez and the veiled harem, but it renounced all that beginning in 1923.

In that year Turks elected their national leader, Kemal Ataturk, as first President of the Turkish Republic. Under his vigorous, benevolent despotism, lasting until his death in November, 1938, they set about to banish traces of old Ottoman Empire days. They contented themselves with Texas-size

Asiatic Turkey and Vermont-size European Turkey north-west across the Sea of Marmara and forbade all wishful thinking about the rest of a domain that had once included the Danube, the Nile, the Tigris and the Euphrates. They streamlined their living to Western standards.

Change touched everybody, everything. Constantinople lost its Greek name, became Istanbul; lost the distinction of being the capital because of its frontier location. The capital was moved inland to once-sleepy Ankara (Angora), where a modern steel-and-concrete city of 155,000 has been developed.

The dominant Moslem religion was discovered from state affairs, education was made compulsory for youth, women were emancipated. Western dress was adopted by both sexes and the fez was outlawed as a symbol of the unenlightened past. Legal codes were revised; the Gregorian calendar, metric system and a Latin alphabet were adopted.

Needed industries were developed in this agricultural nation, and located with military considerations prevailing over convenience to raw materials. A sizable army was trained and military construction undertaken to bulwark national defense. Five-year plans measured the progress toward the many goals, and their achievement added to the new spirit of national unity.

Such was the leadership that prevailed for 15 years to the eve of World War II, enabling the transformed republic to steer a firm course of neutrality in the midst of the war's turmoil.

Turkey has but 17 million people in an area larger than pre-war Greater Germany — less than 50 to the square mile compared to Germany's 300. Lebensraum (living room) and irredentism (claims of unredeemed territory), the war cries of the early days of Axis aggression, have had no place in the Turkish Republic.

Rugpiučio 25 dieną Springfielde, Illinois, įvyks Amerikos Legiono šios valstijos konvencija. Praeity Legiono konvencijos pasižymėdavo linksmumu ir juokingu triukšmavimu. Šįmet betgi konvencija bus rimta ir rami, nes gyvenamas momentas yra rimtas.

MĖGINO PAVOGTI IŠ BANKO RACIO-NAVIMO KUPONUS

18 GATVES APYLINKĖ. — Prie Halsted ir 19th Place yra Halsted Exchange National Bank. Tai sena, tvirta piniginė įstaiga, atlaikiusi net depresijos audrą. Šios apylinkės gyventojams įstaiga gerai žinoma, nes jie turi su ja gan daug finansinių reikalų ir tranzakcijų.

Anksti sekmadienio rytą policija gavo pašaukimą, kad banko trobesy esama neprašytų svečių. Atsiskubino į vietą du policijos skvadi. Įėjo vidun ir čia užliko du vyrus.

Vienas jų pasirodė esąs John Walek, 39 metų, 619 North Racine ave. Kitas gi buvo William Daddano, 31 metų, 4053 5th avenue. Abu turi policijos rekordus ir yra sėdėję kalėjime.

Banke prie minėtų vyrų policija užliko tris maišus racio-

navimo kuponų — įvairių kuponų, gasoline, mėsos ir kitokių. Sakoma, vien gasoline kuponų buvę tiek, kad ištėtų pušei milijono galionų.

Pasirodė toliau, kad abu vyrai įėjo vidun su pagalba raktų banko durims atidaryti. Jie užėjo į antrą aukštą, kur stempos buvo sudėtos. Čia jas susikimšo į maišus ir matomai ruošėsi išsinešti, tačiau policija sulaukė.

Kaip gavo jie raktus? Policija nūžiuri, kad kas nors iš banko vidaus, iš tarnautojų galėjo painformuoti juos ir suteikti jiems reikiamą informaciją. Policija apklausinėjo keletą asmenų, jų tarpe vieną vaikina. Tą vaikina paleido. Daroma tolesnis tyrinėjimas.

Į dalyką įsimaish taipgi Federal Bureau of Investigation agentai.

KARAS IR LAISKAI

Rašo St. Narkis

Rekordai rodo, kad Amerikos žmonės kas savaitę išsiunčia užsienį suvirš 30,000,000 laišku kareiviams. Aišku, kad pristatymui kareiviams tokio milžiniško kiekio laišku reikalinga daug pajėgų jų transportacijai. Ne tik reikalinga yra įtalpa, bet reikia ir kuro, kuris karo metu yra labai brangus. Todėl mūsų visų pareiga yra pagelbėti mūsų valdžiai šiame momente.

Pagelbėti mes galime štai kokių būdu: rašykime į užsienį tik "V" Mail laiškus. Rašydami "V" Mail laiškus, mes sumažinsime laišku svorį. "V" Mail yra stropioje priežiūroje ir yra saugus. "V" Mail sutaupo daug kuro ir ima mažiau vietos laišku transportacijai. "V" Mail keliauja orlaiviais. Rašydami "V" Mail, jūs dvigubai paskubinsite jūsų laiško pristatymą.

Rašydami "V" Mail, sutaupysite vietos laivuose transportacijai kariškos medžiagos, kuri yra svarbesnė už mūsų laiškus.

Amerikos Armijos Paštas deda visas galimas pastangas, kad jūsų laiškas į užsienį būtų kaset, ir their achievement added to the new spirit of national unity.

1). Niekumet nepamirškite pažymėti savo antrašo viršutiniame voko kampe kairėje pusėje.

2). Antrašą rašykite atsargiai ir aiškiai.

3). Adresuokite sekančiai: Pvt. John K. M.... ASN-37176193

Company F. 999th Infantry APO-000 c/o Postmaster New York, N. Y.

Arba: Pfc. Arnold K. M.... 36771915

"B" Btry-99th F.A.Bn. APO-000 c/o Postmaster San Francisco, California.

Šratai Sustabdė Argumentus

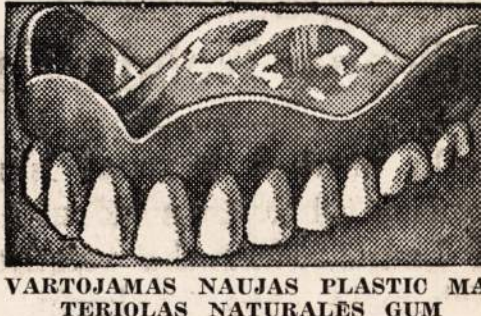
Harold Spinelli 21 metų, 450 North Cicero, ir Clarence Lehman 21 metų, 4902 Quincy ave., aiškino policijai, kad jiedu sekmadienio vakare gėrė tavernoje prie Ohio ir Cicero gatvių. Vėliau, išėję iš tavernos, jie sušiginėjo dėl automobilio mechanizmo. Taigi Hubbard gatvėje jie atidarė svetimo žmogaus automobilio duris tikslu išsiskamti jo spydometrą.

Čia juos ir pašovė. Šautuvo šratai pataikė Spinelliui į ranką, o Lehmanui į koją.

Policija pripažįsta, kad jaunų vyrų aiškinimas skamba kaip įtikinančiai. Bet, sako policininkai, galėjo būti ir kitaip. Galėjo būti, kad jie atidarė svetimo automobilio duris tikslu "pasivažinėti". Taigi policija suėmė juos abudu ir tardo. Policija ieško ir savininko, kurio mašiną jauni vyrai buvo atidare.

REMKITE TUOS. KURIE

Naturalė Išvaizda Naujų VELVATONE DANTU PLEITU

VARTOJAMAS NAUJAS PLASTIKAS MATERIALAS NATURALIOS GUM SPALVOS DANTU PLEITOMS

NAUJOS RUSIŠS VALVATONE DANTU PLEITOS \$12.50 iki \$39.50 už kiekvieną

Neatsidūda. Be skonio. Naturalės spalvos. Neblunka. Viso šaly žinomos dantų pleitos. Formatomos crystal clear pleitos. Plunksnos sunkumo, santarės. Patenkimas garantuotas. Materialas labai patvarus ir gantūli. Vienos dantų pleitos patvarumas. Nemokamas apsilankymas.

Darome pleitas įspausus ir gautas tik iš laisvųjų dentistų

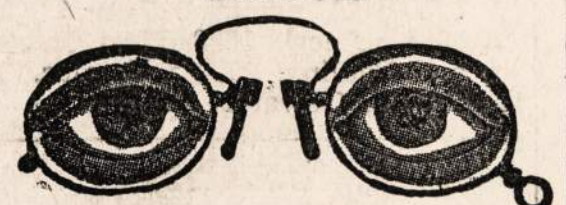
HEJNA BROS. DENTAL PLATE CO.

1724 S. Ashland 2nd Fl. Mon. 9251 Atidara nuo 9 iki 8. Sėdinti nuo 9 iki 4 KALBAME LIETUVISKAI

3945 W. 26 St. 2nd Fl. Law. 2908 30 N. Dearborn Rm. 806. Sta. 9649 Vidurinėse val. 9-0. Antradienį ir ketvirtadienį nuo 9 iki 7.

AKIŲ SPECIALISTAI

DR. VAITUSH, OPT. LIETUVIS

Mano 26 metų praktikavimas jūsų garantavimas

Optometrical Akų Specialistas

Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo arba aptemimo, nervotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Prirengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausią klaidą. Speciali atida atkreipiamą į mokyklos vaikus.

Atitaisome akių color blind. VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 val. vakaro. Serdomos uždaryta, o Nedėlio pagal sutartį.

Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinų. Kainos pigiau kaip pirma.

4712 South Ashland Av. Phone YARDS 1373.

Dr. G. SERNER LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS 25 metų patyrimas

Tel. YARDS 1829 Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.

Ofisas ir Akinų Dirbtuvė 3401 SO. HALSTED STREET kampas 34th St. Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Nedėlio pagal sutartį.

DR. KARL NURKAT

(NURKAITIS)

Pritaiko tinkamai akinius už prieina ma kainą. Tel. CALUMET 4591

3241 So. Halsted Street BUDRIKO RAKANDU IR JEWELRY KRAUTUVĖ

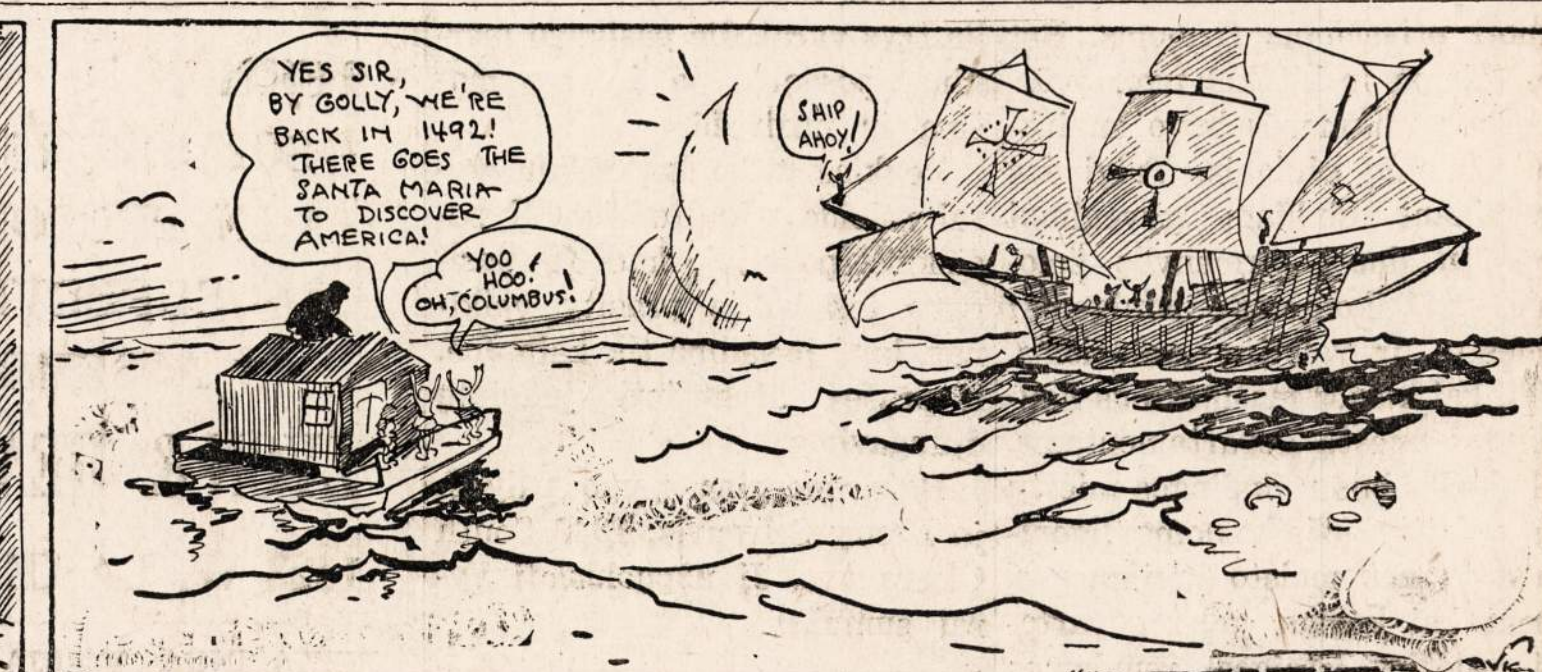
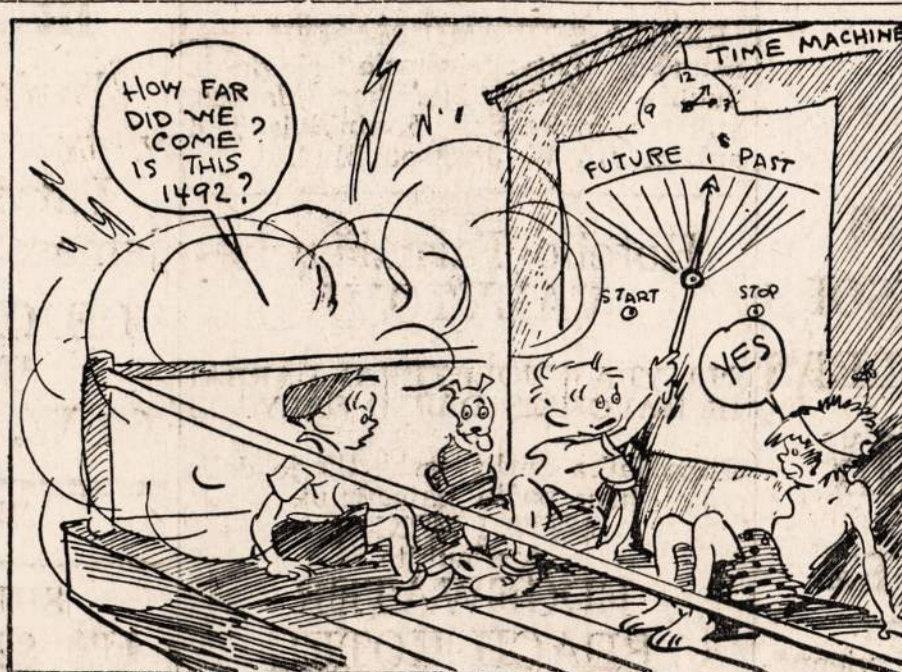
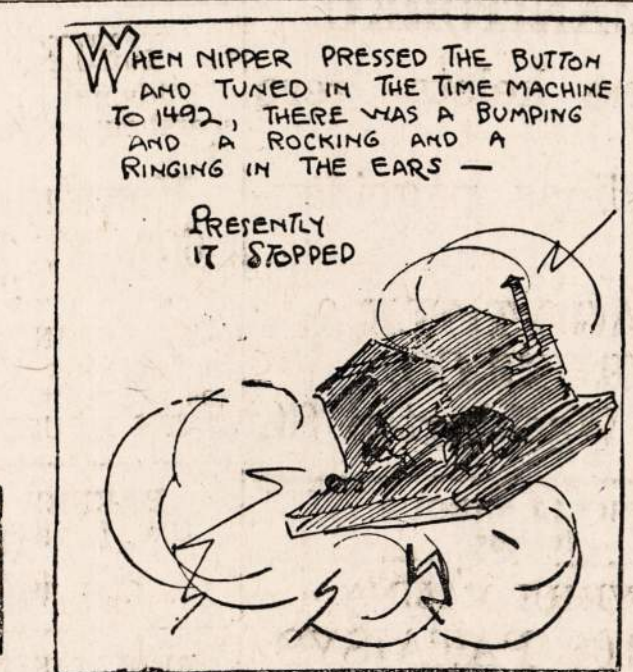
NUVARGUSIOS DEGANČIOS NIEŽIANČIOS Prakaituojančios

KOJOS

Greita joms pagalba vienos minutės masažavimu su DEVINE OINTMENT. Tegu butina alyva į DEVINE OINTMENT suminkština tuos kornus ir sutrinimus ir tuomet džiaugies patogumu ir be skausmo vaikščiojimu. Parduodamos su pinigų grąžinimo garantija pas jusų vietos vaistininką arba pas WIEBOLDTS-GOLDBLATT.

Devine Ointment Nesutepantis—Nenudazantis

800 N. Clark St., City SUPERIOR 1462.

7,000 General Motors Darbininkų Sugrįžo Darbą

DETROIT, Mich. — Pirmą dieną, rugpjūčio 7-tą, sugrįžo į darbą 7.000 General Motors įmonės darbininkų. Jie išstreekavo 11 dienų, nepaisydami valdžios, nė savo unijos viršininkų graudėnimo, kad paliautų streikavę.

Streiką pagalvau, likviduoti nutartą mitingą, kuriame kalbėjo Walter P. Reuther, jų unijos vice-prezidentas, kuris reikalavo, kad jie stotų vėl darban, o ginčą su kompanija išsistų derybų priemonėmis išspręsti.

Streikieriai reikalavo, kad būtų priimti atgal į darbą šeši pavaryti darbininkai.

Popierių Rinkimo Reikalai

Seni, nebevertojami popieriai yra skiatomi kaip No. 1 opo karo medžiaga. Popieriai reikalingi karo frontuose, kaip dėžės kraujo plazmai, kaip kulky talpintuvai, jie reikalingi 700,000 kitų tikslų. Siųskite savo popierius į karo, padėkite surinktus popierius šaligatvy ties savo namais šeštadienį, rugpjūčio 12-tą.

Seni, nebevertojami popieriai yra karo popieriai! Jūs galite padėti Chicago popierių rinkime atstoti pirmojo vietoje ir galite padėti mūsų invazijos kariuomenei. Rinkite visus popierius, suriškite juos ryšuliais, padėkite prie gatvės šeštadienį, rugpjūčio 12-tą. Nežmirškite dienos — rugpjūčio 12-tos!

Chicago moters! Sveikata ir laimė jūsų vyrų, brolių ir mylimųjų ginkluotose jėgose priklauso nuo parupinimo jiems reikmenų. Žmonės, pasilikę namie, gali tas reikmenes jiems pasiūti. Šitos reikmenės yra pakuojuojamos skryniuose ir dėžėse padirbtose iš popierio. Tai gi taupinkite senus nebevertojamus popierius. Suriškite juos ryšuliais ir sudėkite prie gatvės ties savo namais šeštadienį, rugpjūčio 12 dieną. Tą dieną bus pravestas visame mieste popierių rinkimas.

Chicagietis Žuvo Lėktuvo Nelaimėje

Du armijos lėktuvai, skraidantys tvirtovės, susidaužė arti Laurel, Nebraska valstijoje. Nelaimėje žuvo 17 karių. Jų tarpe buvo chicagietis leitenantas Archie E. Moran, 10617 Vernon st. Tik vienam kariui pavyko išsigelbėti. Jis nusileido parašutu žemėn.

Miestams Prašo Pirmenybės

Jau dabar yra svarstomas klausimas, kas daryti su įvairiomis karo reikmenimis, kurios pasilikę, kai karas pasibaigs. Bus įvairių mašinų, bus gyduoliai, statybai medžiagų, įvairių įvairiausių kitokių daiktų.

Kai kurie sako, kad valdžia turėtų visus tuos daiktus parduoti privačioms firmoms. Bet reikiama ir kitokia nuomonė.

Šitos reikmenės buvo supirktos žmonių pinigais. Taigi jas grąžinti civiliam gyvenimui reikėtų duoti pirmenybę žmonių užlaikomos įstaigoms: miestų ir valstijų valdžioms. Juk kai kurios mašinos bus naudojamos miestų departamentams. Gyduoliai bus reikalingi miestų ir valstijų užlaikomos ligoninėms, net maisto reikmenės, bent kai kurias, galės suvartoti valdžios įstaigos, remdamos mokyklų programas teikti pi-

AUTOS-TRUCKS FOR SALE

Automobilai ir Trokai Pardavimui

VISI TIE AUTOMOBILIAI ŽEMIAU LUBU KAINOS

PIRKITE SU PASITIKĖJIMU

VISI KARI GARANTUOTI

BRADY

6323 S. ASHLAND

VIRŠ 20 METŲ TEISINGA APYVARTA

PAMATYKITE PATYS IR ISTIKINKITE

KAD MŪSŲ KAINOS YRA ŽEMESNĖS

VIRŠ 200 PASIRINKIMŲ

LENGVAIS ISSIMOKEJIMAMS

GREITAS PRISTATYMAS

OLIVJAVIKSIM JUMS FINANSAVIMA

DAUGUMA KARU TURI 5. KAP NAUJUS

TAURIS RADIO, SILDTYVUS, ETC.

Liberali mainų nuolaida.

1941 M. AUTOMOBILIAI

DODGE SED. Flaid Drive \$1075

WASH PAS. Sed. Club naujas \$975.00

DE SOTO 4 dur. Gražuolia \$1150.00

CHEVROLET 4 IR 2 DURU SEDANAI

PLYMOUTH 4 DUR. 2 DUR. CLUB CPE

PONTIAC "6" CIL. 4, 2 dur. sedanai

BUICK SEDANETTE bevelk naujas

FORD 2 DURU SED.—Pilna kaina \$975

WILLYS 4 DURU COUNTRY SEDAN

CADILLAC Sedanette ir 4-rū durų

HUDSON "6" CILIND. 2 durų cust. sed

LINCOLN ZEPHYR. 4 durų custom.

1940 M. AUTOMOBILIAI

PONTIAC "6" cyl. Sedan \$795.00

LA SALLE 4 dur. Club kaip naujas.

CHRYSLER 4 dur. mažai myl. \$975.00

BUICK SUPER 4 DURU SEDANAS

CHEVROLET 4 DURU IR 2 DURU

DODGE 4 DURU Luxury Liner sedanai

NASH "6" CILIND. 4 DURU SEDAN

STUDE. CHAMPION de luxe 4 durų

OLDS "6" cil. 4 durų sedan \$795.00

FORD MODEL 85-MODEL 60 SEDAN

PLYMOUTH SPEC. DE L. 4, 2 durų

PACARD CLUB Coupe "6" cilinderių

KAINA \$745.00

1939 M. AUTOMOBILIAI

SMALL SERIES 5 pasaž. sedan, pilnai remt

CHEVROLET 4 IR 2 DURU SEDANAI

KAINA \$650.00

FORD club Coupe gražus \$450.00

DE SOTO 4 durų Custom Sed. overdr

DODGE 4 durų Luxury Liner sedanai

DODGE Club Coupe—Pilna kaina \$495

HUDSON "6" cilind. Country cil. 4 durų

OLDS "6" CILIND.—2 durų cil. 4 durų

OLDS "6" CIL. 4 DURU SEDANAS.

PLYMOUTH 2 DURU SEDANAS.

PLYMOUTH DE LUXE 4 DUR. SEDAN

WILLYS MODEL "39" SEDAN

CHRYSLER "6" CILIND. 4 DURU SED

KAINA \$575.00

LINCOLN ZEPHYR 4 durų cust. sedanai

1938 M. AUTOMOBILIAI

PLYMOUTH 4 DUR. SED.—Pilna kaina \$425

BUICK SMALL SERIES 4 DURU SEDANAS

DODGE 2 DURU SED.—Pilna kaina \$395.00

CHEVROLET 2 durų ir 4 durų sedanai.

FORD 4 DURU IR 2 DURU SEDANAI

STUDE. "6" CILIND. 4 D. de luxe sedanai

OLDS "6" CILIND. 4 ir 2 durų sedanai.

PONTIAC "6" CIL. 4 DURU SEDANAS

DE SOTO 4 DUR.: 5 geri tatrai \$265

FORD MODELIAI "35"—"36"—2, 4 durų

PIGIESNĖ TRANSPORTACIJAI

'36 Ford — \$129 '35 Olds — \$95

'36 Dodge — \$99 '36 Buick — \$195

'36 Plymouth — \$185 '35 Plymouth — \$85

'36 De Soto — \$95 '35 Plymouth — \$95

'35 Chev — \$95 '35 Ford — \$85

'35 Chev — \$95 '35 Hudson — \$95

'36 Dodge — \$145 '34 Ford — \$110

MODEL A FORDS—3 pasirinkimui.

PIRKITE DABAR

Daugelis karų turi 5 priekabinius kaip nau-

jus tuos, radio, baterijas, etc.

KOL KAINOS YRA ŽEMOS, MES TURIME

B-R-A-D-Y

6323 S. ASHLAND

Atidara visą dieną sekma. Kasdien iki 9 v.

AUTOS-TRUCKS-MISCELLAN.

Automobilai ir Trokai—Bendrai

MOKES AUKŠČIAUSIA KAINA

už jūsų karo, neatsižvelgiant į jo

senumą arba stovį. Pašaukite SAG-

inaw 4884 Mes palisime.

TRAUKINYS NUŠOKO

Nuo Bėgių

Naktį į pirmadienį (2 valan-

dą pirmadienio rytą) nušoko

nuo bėgių greitas Milwaukee

geležinkelio traukinys, važiuavęs

Chicago linkui. Nelaimė trau-

kinį ištiko prie Lake City, Min-

nesota valstijoje. Pranešama,

kad 14 asmenų buvo nugalben-

ta ir ligoninė. Tulas skaičius ki-

tų pasažierių nukentėjo leng-

viau. Niekas nebuvo užmuštas.

Traukiniu važiuo keletas

šimtų kareivių, kurie vyko ato-

stogų iš Pacifiko fronto.

Panelė Josephine Rudsky, 24

metų, 4710 W. 12th place, anks-

tai pirmadienio rytą grįžo na-

mo. Ties namais jai pastojo ke-

lią trys vyrai. Jie pasigavo mer-

giną, įsisodino ją į savo ma-

šiną ir nusivežė.

Penkias valandas vėliau vy-

rai paleido p-lę Rudsky. Ji pa-

aiškino policijai, kad ją pasi-

gavo jos buvęs praeity vaiki-

nas, kurį ji vadina tik kaip Joe,

ir prašė atnaujinti judviejų

draugavimą.

Beje, merginą namo palydė-

jo Henry Schwartz, 1342 South

Cicero ave. Jį užpuolusieji vy-

rai sumušė.

PIRKITE KARO BONUS

HELP WANTED-FEMALE

Darbininkų Reikia

Reikia

MOTERU

— IR —

MERGINU

Patyrimo Nereikia

Pilno laiko darbas arba

tik jo dalis.

Sutvarkysim darbo valandas.

kad jums būtų patogios.

VALANDOS:

5:30 po pietų iki 12 vakaro.

KARINĖ PRAMONĖ

DINING ROOM

PATARNAUTOJŲ

UNIFORMOS PARUPINTOS;

NEMOKAMAI VALGIS

Dienomis, vakarais arba

naktimis valandos.

ATSISAUKITE

Illinois Bell

Telephone Company

EMPLOYMENT OFFICE

FOR WOMEN

STREET FLOOR

309 W. Washington St.

MERGINŲ-MOTERŲ

Čia gausit darbą, kokį jūs

ieškojot! Čia yra vieta, kurią

jūs pamėgsit!

Idomus raštinių ir lengvų

dirbtuvių darbai. Nuolatiniai

darbai ir po karo. Patyrimo

nereikia. Pilnam arba daliai

laiko.

Pasirinkite darbą pilnam

laikui ir užsitikrinkite sau

ateitį. Aldens jums teikia:

★ Tuojau 20% nuodaidą

ant visų pirminių.

★ Nuolat keliamą algą.

★ Apmokamą apdraudą

★ Nemokamą ligoninės ap-

tašnavimą.

★ Apmokamus šventadie-

nius ir kitus periodus.

★ Nupigintą kafeterijos

maistą.

★ Dykai mokinimą dėl

aukštesnės vietos.

Prie mūsų dirbtuvių durų

priveža busai, gatvėkariai ir

"L".

Valandos nuo 8 ryto iki 5 va-

karo. Šeštadieniais iki pietų.

ALDENS CHICAGO

MAIL ORDER CO.,

511 S. PAULINA ST.

CAFETERIA

SERVICE

TRUMPOS DARBO

VALANDOS SWIFT'S AIR

CONDITIONED

Šeštadienį laisvos.

AUKŠTAS NUO VALANDŲ

MOKESTIS.

Gatvėkariais ir "L" transpor-

tacija.

Atsiliepkite į General Office

Cafeteria.

SWIFT AND CO.

41st IR PACKERS AVENUE.

RADAR

RADIO

★ TESTERS

★ SOLDERERS

★ INSPECTORS

★ SUPERVISORS

★ ASSEMBLERS

LYON & HEALY

1423 W. LAKE ST.

REIKALINGA VIRĖJA vienuo-

lyne. Savas kambarys. Geras mo-

kestis. WENTworth 5664.

HELP WANTED-FEMALE

Darbininkų Reikia

Reikia

MOTERU

— IR —

MERGINU

Patyrimo Nereikia

Pilno laiko darbas arba

tik jo dalis.

Sutvarkysim darbo valandas.

kad jums būtų patogios.

VALANDOS:

5:30 po pietų iki 12 vakaro.

KARINĖ PRAMONĖ

DINING ROOM

PATARNAUTOJ